

Braşovai Lapok

Ára 5 lei

Hétfő
1931 * május 25

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

117. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

A repülőbélyeg

Naponta tömegével érkeznek hozzánk a panaszos irások arról az újfajta megadóztatásról, amely csöndesen, szerényen, átmenet nélkül vonult be egy és kétélejes köntöseben.

A választás harci zaja közben kissé túlságosan elkallódott ez a probléma, a mely most, hogy a gyakorlatban is éreztetni kezdi keserves terhét, egyre nagyobb elkeseredést vált ki.

Valamelyik műkedvelő matematikus olvasóink, akiknek csak gyéren állnak rendelkezésére a szükséges adatok, kiszámította, hogy legalább kétmilliárdot tesz ki ez az új adóforma, amelyet az adóval ugyanis agyonnyomoritott tömegeknek ki kell izzadni.

A jelek szerint nekünk lesz a világon a legnagyobb repülőparkunk.

Ha ebből a pénzből csakugyan repülőgépeket vásárolnak, elfogjuk sőtétíteni az eget, amely pedig a mi számunkra ugyanis olyan nehezen akar derengeni.

Aki egy levelezőlapot ír a beteg anyjának, aki vonatra száll, aki kérvényt nyújt be valamelyik hatósághoz, aki táviratot küld, aki csuszvamászva vergődik a mindennapi kenyer után, annak áldozni kell a repülés oltárán.

Ma már 5 banival olcsóbb csak a külföldi levél, mint a belföldi. Most tessék elképzelni azokat a vállalatokat amelyeknek existenciája függ a bőséges levelezéstől, milyen újabb csapást kapott a repülés fejlesztése miatt.

Argetoianu most közölte, hogy tíz milliárdos deficitet kellett kezdenie a pénzügyministerségét. Ugyanilyen összegre rug az a pénz is állítólag, amit a fekete-szeszek elharácsolnak. Csak a fekete-szeszek. És hol vannak még a többiek.

És ezért kell Nagy Jánosnak repülőbélyegért fizetnie, ha tíz tojást bevész a városi piacra és ezért kell Fizetése képtelen Jánosnak, aki csak mozogni akar és nem repülni, drágább jegyet váltani a vonaton, ha az árúját eladni akarja és ezért kell Kisiparos Antalnak repülőbélyegért ragasztani arra a beadványra, amelyben közli, hogy iparengedélyét a túl magas adó miatt kénytelen visszaadni.

A repülésnek kétségtelenül nagy szerepe lehet az országvédelemben, de úgy emlékszünk, hogy a költségvetés 30 milliárdos összegének a felét a hadsereg céljaira fordítják. Mi ebbe az összegbe az országvédelemnek ezt a részét is bealkuláltuk és honnan tudjuk, hogy holnap nem kell-e esetleg újabb bélyegyet ragasztanunk — mondjuk — a lángszórók céljaira.

Ez valamiképpen másképpen történik a jól organizált országokban.

Az adózásnak ez a rapszodikus és az alkotmányosság gondolatával ellenkező módja teljesen ismeretlen oszlami. Arról beszélni, hogy csökkenteni kell a terheket és egyetlen mozdulattal, szerényszámitás szerint két milliárdos adót kivetni, még választások előtt sem látszik tulzotlan okos cselekedetnek azokkal szemben, akik éhesen és gyötrődve várják nem is a legelőbb emelkedést, csak egy centiméternyi előbbrejutást a földön.

Sírás és panasz zug fel az egy és két lejek nyomán, amelyek százassokká, ezreseké, milliókká és milliárdokká dagadnak.

Új adó ez, kemény adó, rideg és kiméletlen inkasszóval egybekötve. Összességben is elviselhetetlen, de mint ijesztő precedens, különösen borzalmas. Diktatórikus jellege van, nem lehet még rabulisztikával sem mentegetni. Olyan erkölcsi kényszerűséggel sem, mint például, ha ugyanazt a munkanélküliek javára csinálják meg.

Sok mindent ígért a Jorga kormány. Lehet, hogy egyetmást meg is fog valószínűsíteni.

Legfontosabbnak — úgy látszik — még is azt tartja, hogy jól megtanuljunk repülni. A keserveinkkel, a jogainkkal, a panaszainkkal, memorandumainkkal együtt.

Ezt pedig már régen megtanultuk az elődöktől.

Óriási konsternációt keltettek Argetoianu és Jorga pénzügyi felvilágosításai

Riadalom a köztisztviselők között, akik országos nagygyűlést hívtak össze

A Lupta közlése szerint a katonatisztek nem fognak áldozati taksát fizetni

Bukarest, május 23.

A bukaresti közvéleményre rendkívül érdekes hatást gyakorolt az a nyilatkozat, amit az államkincstár deficitjéről Argetoianu pénzügyminiszter és Jorga miniszterelnök szinte egy időben tettek. Argetoianu tíz milliárdos deficitről, Jorga már tíz milliárdosról beszélt. A bukaresti lapok szerint a szakértők már azt is látják a nyilvánosságra hozott számokból, hogy nem tíz, nem is tizenegy milliárdos a deficit, hanem jóval több.

Bizonyos, hogy úgy Argetoianu, mint Jorga, a volt kormánypárt választási esélyeit kívánta csökkenteni a keserves leleplezéssel. A nyilatkozatoknak azonban a várt hatáson túl olyan eredményük is van, amire sem a pénzügyminiszter, sem Jorga nem számítottak. Az az állami tisztviselők létszám újabb csökkenésére forró olajként hatott a hír.

Egyszerre elterjedt a híre annak, hogy a kormány a választások lezajlása után új csapást készül mérni az

állami tisztviselőkre, mert csak ezen az úton tud jelentősebb megtakarítást eszközölni.

Érdekes, hogy a bukaresti lapok már kész terveket tudnak a tisztviselői kar újabb leépítéséről és a fizetések ismételt leszállításáról.

A Lupta szerint Argetoianunak az volt a terve, hogy a választások után nyomban elbocsájtja mindazokat az állami tisztviselőket, akiket az utóbbi négy év folyamán neveztek ki. Azért ezeket, mert ők még nem számíthatnak nyugdíjakra. Később ezt a tervet módosították úgy, hogy egyénenként teszik bírálat tárgyává az elbocsájtás kérdését. Kiderült ugyanis az, hogy a fiatalabb tisztviselők között is vannak nélkülözhetetlenek.

A másik terve az volt Argetoianunak, hogy a fizetéseket, visszamenőleges hatállyal, újabb 15—20 százalékos áldozati adóval sújtja. Ez azt jelentené, hogy az év második felében minden tisztviselőnek 30—40 százalékkal csökkenének a

járandóságát. Ez azonban olyan súlyos teher lenne, amit a tisztviselői kar nem tudna elviselni s éppen ezért valószínűleg az első terv, vagyis az elbocsájtások mellett marad a kormány. Az sem lehetetlen azonban, hogy a két tervet egybeolvasztva mérsékeltebb fizetéscsökkentést alkalmaz a kormány mérsékelttel elgondoláshoz létszámcsökkentéssel.

Ilyen körülmények között különösen hat a Luptának az a híre, hogy Argetoianu ígéretet tett volna a katonatisztek fizetésének a fölemelésére, olyan formában, hogy a rájuk is alkalmazott áldozati taxa alól az év második felében fölmenti őket.

A Lupta rosszaságát fejezi ki az állítólagos ígéret miatt, mert semmiképpen sem tartja hasznosnak, ha az állami alkalmazottak között indokolt irigységet és gyűlölséget fejleszt a kormány azzal, hogy a katonatisztek indokolatlanul kedvezőbb elbánásban részesülnek a kormány a többi tisztviselői kategóriák terhére.

Nagy gyűlést tartanak az állami tisztviselők

Holnap, vasárnap délelőtt az állami tisztviselők országos kongresszusra ülnek össze Bukarestben. A kongresszust ugyan a választásokkal kapcsolatban hívták össze, ezek az új hírek azonban olyan megdöbbenést keltettek tisztviselői körökben, hogy a kongresszus tulajdonképpen tárgya minden valószínűség szerint a tisztviselői létszám újabb csökkenésének és fizetések újabb leszállításának életbevágó kérdése lesz.

A vezetés máris intézkedett, hogy a gyűlés tárgysorozatába fölvegyék az újabb áldozati taxa bevezetése elleni tiltakozást.

A kongresszus első tárgysorozati pontja egyébként az a kormány ellen irányuló panasz volt, hogy az állami tisztviselők a hivatalos jelölőlistákon nem kaptak számarányuknak megfelelően helyet, holott Jorga erre vonatkozólag többször ígéretet tett. A kongresszust tulajdonképpen ezért hívták össze. Ez a kérdés most már háttérbe szorult csak annyiban érdeklő a kongresszust az újabb áldozati taxa réme mellett, hogy ez is sérelem, sőt ez az első sérelem, amit az új kormánytól a tisztviselői gárda elszenvedett.

KI A FELELŐS A NAGY DEFICITÉRT?

A deficit-nyilatkozatok egyébként egyre nevezetesebbé válnak azzal, hogy szokatlannul mérges vihárt kavartak fel a volt és a jelenlegi kormánypárt között. Argetoianu és Jorga nyilatkozataira Madgearu érezte kötelességének válaszolni. Terjedelmes nyilatkozatban magyarázza, hogy igaz, deficit valóban van, ezt azonban csak a rosszhiszeműség és a feketemájúság irhatja a nemzeti-parasztpárt számlájára.

A jelenlegi deficit 99 százaléka, —

mondja Madgearu, — a nemzeti-parasztpárti kormány is örökölte.

Örökölte pedig a liberális kormányoktól. Amennyiben tehát felelősségről van szó, úgy minden odium azt a pártot terheli, amelynek annak idején Argetoianu is nagyra tartott vezetője volt.

Megkezdődött a hírlapi harc is a kérdés körül. A nemzeti-parasztpárt kolozsvári hivatalosa, a Patria rontott neki Jorgának olyan hangon, ami még az edzett román sajtóban is kinos meglepetést váltott ki. Azt írja a Patria, hogy ha Jorga tíz milliárdos deficitről

beszél, úgy tisztelettel felkéri az állami házában professzorait, vegyék sürgősen gondozásuk alá a miniszterelnököt, mert nyilván súlyos baj van az agya körül.

A Patria kissé izléstelen cikkére a szintén ellenzéki magatartású Adeverul válaszol. Röviden azt írja, hogy: ilyen hangon még sem lehet az ország miniszterelnökéről írni. Aztán arra figyelmezteti a lapot, hogy a választások idején az ilyen tónus meg gondolatlan, mert veszedelmes elfajulásokat eredményezhet.

A Csiki Magánjavak ügye a külföldi sajtóban

A székelvényeknek van igaza — mondja a Germania

Berlin, május 23.

Csiki Magánjavak ügyében elfoglalt és egyelőre a döntést elhalasztó népszövetségi állásfoglalás élénk figyelmet keltett a külföldi sajtóban. is. A Berlinben megjelenő Germania című lap részletesen beszámol az ügy előzményeiről, a vitás jogi állásáról, majd befejezésül a következőket írja:

— Két okból érdekelhet bennünket ez a panasz. Először azért, mert rendkívül nagy, 105 millió értékű vagyonról van szó, másodszor azért, mert a panasz eddigi vizsgálata maradéktalanul kimutatta, hogy a panasztevő kisebbségnek van igaza. A román kormány, amely két-

ségbevonta a székelység tulajdonjogát, az utóbbi két év alatt lépésről-lépésre kénytelen volt felülvizsgálni eredeti álláspontját.

A Tanács döntését így kommentálja a lap:

— Ez az elintézési mód bizonyos körökben már csak azért is nagy feltűnést kelthet, mert ezuttal első ízben készített egy kormányt arra, hogy közvetlenül külön bizottság kiküldésével igyekezzék egyetértésre jutni a panaszossal. Olyan eljárás mutatkozik ebben a jövő számára, amely a Népszövetség erkölcsi nyomásának igénybevételével gyakorlati eredményekre vezethet.

A bukaresti magyar munkanélküli balladája

Bukarest, május 23.
Ott ülnek a Brancoveanu-kórház kerítésével szembe a Dâmbovița-híd kőoszlopain. Sápadt arcukból fénytelen szemek csillognak elő. Amikor megállunk előttük, azt hitték, hogy munkásokat keresünk és egy perc alatt sűrű embergyűrű vett körül bennünket. Aztán lehagytak, csalódottan ülnek vissza a kerítés szélére, amikor megtudták, hogy csak azíránt érdeklődünk, hogy miből élnek és hol szerzik meg a mindennapi kenyérre való.

Kurunci Mihály pécskai születésű napszámmal beszélgetünk. Azt mondja, hogy már valóságos szemétdomb a gyomra. Hónapok óta a nagypiac szemétdombjáról táplálkozik.

— Tiszta szemétdomb — mondja Kurunci Mihály — és kedélyesen nevetni kezd. — Kalarábé, retek, hagyma, fokhagyma — a fokhagyma nagyon csillapítja az éhséget — hullott alma, sóska... ez a napi koszt. Csak persze tudni kell kiválogatni abból a szemétdombból, amit naponta összeszedegetnek, ha vége van a vásárnak a nagypiacon.

Sok munkanélküli vásárt rögtönöz a Brancoveanu kórház kerítésével szembe, ahol potom áron lehet beszerezni, ha nem is uraságoktól, de munkanélküliektől levett bakancsokat, fehérneműket, nadrágtartókat, sapkákat. Egy bárány bőrsüveg 25 lejért, egy pár bakancs 32 lejért cserél gazdát. Egy fiatal munkás, aki ingujjra vetkőzve árusította a kabátját, hatvan lejért, egy kiló kenyeret és egy pakli dohányt kapott érte. Így él sok munkanélküli, míg van mit eladni. Azután persze ők is Kurunci Mihály példáját követik. Az összeszedegetett piaci hulladékokra mennek vadászni.

Boros Lajos szatmármegyei közműves a családjával együtt él itt a fővárosban. Hét hónap óta egyetlen órát sem dolgozott. A télen abból élt, hogy a szomszéd fűszerez megkönyörült rajta és hitelbe adott neki krumplit, babot és kenyeret. A fűszerez remélte, hogy tavaszra munkát kap és akkor megkapja a pénzét. A fűszerez azonban ráfizetett az üzletre. Mert Boros Lajos még máig is munkanélkül létezik. De mivel a két gyermek rimázkodva könyörög egy kis darab kenyérért, ezért Boros Lajos felesége a kisebbik gyermekével a karján kiment a Boulevard sarkára és — koldul. De nagyon kell vigyázni, mert ha jön a rendőr, akkor beviszi az asszonyt a triázsba és esetleg hat hónapra is elítéli csavargásért. Naponta megkeres negyven-ötven lejt. Husvétnapján nagyon jól ment neki. Pontosan 500 lejt keresett. Az utolsó öt lejt, hogy teljes legyen a háromszáz lejt, hazafelémenet, az utcán találta. Lám, lám milyen a szegény ember szerencséje. Mért nem találta ezt az öt lejt, mondjuk tegnapelőtt, amikor beteg volt a gyermek és nem lehetett elmenni koldulni.

Fehér János csiki székel szarazdajka lett, vagy ha úgy tetszik, nevelő. Két hét óta minden délelőtt és délután a Carol parkban egy román ügyvéd gyermekét kocsikáztatja. Ezért kap naponta harminc lejt. Nagyon meg van elégedve a sorsával. Reggel ha felkel, első dolga az eget nézni. Mert ha esik az eső, akkor nincs kocsikáztatás és akkor ő éhen marad.

Itt állnak körülöttem, türelmetlenül várják míg sorra kerülhetnek, mintha azzal, hogy elmondják, bediktálják a csöndes kis tragédiájukat, már segítve volna helyzetükön.

Nagy István, szalontai ács és négy társa azzal keresik meg mindennapi betevő falatjukat, hogy a vásárló nagyságát után csomagokat hordanak. Reggel a nagypiacról viszik haza a nagyságok cekkerjét, délután pedig kimennek az állomásra és az utasok bóröndjeit segítik haza cipelni. Csak az a baj, hogy a nagyságok ma nagyon sovány cekkerrel járnak haza a piacról és az olyan utas,

Megnyit! Ssz. 209 Uj szálloda!
NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.
Egyágyas szobák 100—120 lejt, kétágyas szobák 140—160 lejt, beleértve az összes illetéket. Modern konyha, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzőkeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó utaznak engedmény.

aki gyalogszerrel távozik az állomástól, az legtöbbször egyedül cipeli a bóröndjét is hazáig.

Itten adatok kerülnek a jegyzőkönyvükbe:

— Azt is tessék megírni, amit a Bog-nár József csinált, most már nincs itt közöttünk, mert két nap óta rosszul lett és a mentők vitték el, magas fiú volt, felért a földszintes ablakokig és sorba kiszedi az aplaparkányokra kitett kenyer darabokat, tetszik tudni, amiket a madaraknak szokás kitenni.

Egészen külön fejezet a női munkanélküliek dolga. Erdélyből Bukarestbe szakadt magyar lányok közül a nélkülözés és a nyomor nagyon sokat az erkölcsi fertő felé taszít. Két magyar lánnyal beszélgetünk. Ott álltak a nagypiac tulsó végén, ahol sűrűn egymás mellett, huszadrangu korcsmák, züllött lebujsok, ivócsarnokok állnak. Hónapokkal ezelőtt kerültek fel Bukarestbe, nem tudták elhelyezkedni. Itt élnek a nagy város fogatagában, minden kereset, lakás nélkül és mégis élnek, mert fiatalok és nem akarnak meghalni.

— Választanom kellett a szerető meg a halál között, — mondja az egyik le-

A világ urai egészen közelről

Schober a finom és szerény, Briand a diplomata, Hymans a hölgyek barátja és Titulescu, amint Páneurópát hajszolja

Irtó: SEIDNER IMRE

Genf, május 23.

Sok az eszkimó és kevés a foka — ez lehetne az első megállapítása annak, aki romlatlan szívvel és friss kedéllyel lép be a Nemzetek Szövetségének genfi palatájába. Tudniillik rengeteg ember les a világmegevaltó cselekedetre, pedig igazat megvallva, nem történik semmi sem.

De hiába, már meg kellett szokjuk a népszövetségi tanácskozás technikáját. Ehhez a technikai rendezéshez tartozik az is, hogy a tanácsülés (nem tévesztendő össze a már napok óta „munkálkodó” Páneurópa Bizottsággal), magasabban folyik, mint ahol mi ülünk. Mintha piedesztálra rakták volna fel a nagyhatalmak bálványait.

Schober megnőtt a májusi esőben

A Conseil zártkörű testület és munkájának kimenetelét nemcsak a diplomata és jólinformált riporterek, hanem még a bedolgozottabb népszövetségi portások is előre tudják.

Rendszerint már olyankor lehet tudni a hozandó határozatokat, amikor az államférfiak autóját megáll a tóparti sárga békepalota előtt és a kiszálló diplomaták felöltik legbájosabb mosolyukat, vagy államgondok redőibe burkolják homlokuikat, aszerint, amint kedvező a kormányukra az a kérdés, amiről szó lesz, vagy sem.

Ma például Hymans belga külügymi-

niszternek volt jó napja, aki remekelt a fotografusok lencséje előtt, amiért ismételen sok szó esett hazájának, Belgiumnak Franciaországgal való szövetségéről. Hát csak látták volna, hogy felderült a hölgyek felé a kis Hymans képe, folyton azt vártam, hogy jókedvében egyszerre csak táncra kerekedik a „Népszövetség buffó”-ja.

Schober kedélyesen simitgatta kis fehér szakállát. Az osztrák kancellár ismételen angolul beszélt, ezzel jelezve, hogy presztizs ide, nemzeti öntudat oda, most kenyeret kell kérni a népek, tehát azon a nyelven beszélt, ami a leginkább elhat a mindenható Henderson szívéhez.

Általában a peremetező májusi esőben nagyon nőtt Schober, a világ közvéleményének szemében. Talán éppen az egyetlen a híres osztrák államférfi e fényes

ány, ki Udvarhelyszékről jött ide, — miért halnék meg ilyen fiatalon. De én megint becsületes lány lennék, ha helybe tudnék menni...

Elhallgat, lehajtja a fejét. Cinobervörösré van festve az arca, melyen most groteszk vonalat rajzol egy lecsurgó kövér könnyecsepp.

Vagy tessék meghallgatni ezt az esetet, úgy adjuk tovább, minden kommentár nélkül, ahogy ott a Dâmbovița partján a munkanélküli bórén feljegyeztük:

Fiatal mechanikus a férj, ott laknak a Grand negyedben, három gyermeke van, de a feleségét minden este kiküldi a Grivița-utrá, hogy pénzt keressen. Szegény asszony, hogy bujlik az ismerősök elől és ha meglát bennünket, hogy törli az arcáról a festéket...

És most végül még csak néhány hivatalos adat: a munkaügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint az elmúlt hónapban 6835 munkanélkülit toloncoltak el a fővárosból. Ugy látszik ez a legegyszerűbb módja mégis a bukaresti munkanélküliség problémájának megoldására.

(f. a.)

A sima forma mögött, amellyel Európa gazdasági válságainak elmulasztásáról tárgyalnak, majdnem pillanatonként összeütközik a kontinens két engesztelhetetlen ellenfele: a francia és német csoport. A harc izgalmas látvány még az olyanok számára is, akik nem bíznak benne, hogy e sok üres fecsegés előreviszi a megoldás felé a néptömegek széles rétegeinek megélhetési problémáit.

Minlenki tudja, hogy Genf fontossága mellett a Conseil csak másodrendű szerepet tölt be és ennél nagyobb horderejű az Assemblée, ahol legalább évente egyszer kedvükre kisíratják magukat a világ 52 államának képviselői.

gyülekezeten, aki minden diplomatánál több: ember! Meghatóan fejtette ki lassan tagolt angol nyelvén Ausztria külügyminisztere, hogyha azt kívánják a nagy hatalmak, hogy hazája ne áldozza fel legdrágább kincsét, a függetlenségét, akkor — respektálják ezt a függetlenséget a többi országok is.

METTERNICH A VAMUNIO ELLEN

A bátor szavaknak olyan sikere volt, hogy még Henderson is gratulált hozzá. — Briand meg azt válaszolta, hogy Metternich éppen abban látta a legnagyobb veszélyt a kis országok függetlenségére, hogy összetársultak a náluknál erősebb hatalommal.

Akármiilyen jóhiszeműen beszélt is Schober, tenni semmit sem tehetett a francia memorandum szemben a melynek gyakorlati kereskedelempolitikai haszna pedig Ausztriára nézve a nullával egyenlőértékű.

Ennek a szót emlegetett francia parlamentaristának mégis sikerült olyan légkört teremtenie a Zollorein körül, hogy a Nemzetközi Békébírószék már politikai szempontokból befolyásolva ül le az ügy letárgyalásához.

Hogy mi minden történik a „magántanácskozásokon”, arról a közvélemény legtöbbször csak később szerez tudomást, vagy — akkor sem. De hogy miképpen indul el egy agyonhajszolt diplomata egy ilyen „feherasztal-melletti” tanácskozásra, arról frissiben én is elmondhatok egy epizódot, amit közvetlen közelről láttam.

PANEURÓPA A FEHER-ASZTALNÁL SZÜLETIK MEG

Színhely: a Hotel des Bergues, ahol a francia, román, belga, spanyol, görög, holland és lengyel külügyminiszterek laknak. (Grandi most ment el innen, egy másik szállodába, ahol „több helyük lesz” az olaszoknak a példátlanul mozgalmasnak ígérkező leszerelési konferencián.) Idő: déli negyedkettő, amikor minden diplomata éhes. Egy kissé zsvajgó csoport rohan le az emeletről. Ha nem találják még ki, elárulom, hogy Titulescu volt, öt tagu titkári kísérettel. Már messziről hallani a londoni román követ élénk hangját.

— Tudják meg nekem, hol lakik Coudenhove-Kalergi! Midőn leér a hallba, maga is kiadja a parancsot a portásnak.

— Tudja meg nekem, lehetőleg azonban, hol lakik Coudenhove-Kalergi!

E pillanatban meglát engem és felém közeledik az éhes román államférfi.

— Ön sem tudja, kérem, hol lakik a Páneurópa gróf?

— De igen... azaz akarom mondani. Tavaly ősszel jártam nála, egy szomszéd faluban, egy villában — mondom.

— Nem — szól Titulescu olyan ábrázattal, mintha nem azt szeretné tudni, hogy tavaly hol lakott a Páneurópa-filozófus, — az a hely, amit a telefonon rosszul értettem, valami Beau... Beau... Beau...

— Talán Beau Séjour...

— Az lehet — s azzal a csoport követési titkár élén a portáshoz megy. (Később kiderült, hogy tényleg a Beau Séjour szállodában lakik Coudenhove-Kalergi.)

— Még mindig nem tudja, hol lakik a gróf... Hisz tíz perce már, hogy kereszük!

Ugy látszik, a diplomataknál minden háromszorosos számítás. Legfeljebb ha három perc telt el azóta, hogy legelőször hívták fel telefonon azt a szállodát, ahol állítólag a Páneurópa Egyet elnöke lakik és ahol már izgatottan várják dezsóné Románia eszt...

Mirescu szociáldemokrata képviselőjelölt titokzatos módon eltűnt

Bukarest, május 23.

Mirescu szociáldemokrata képviselőjelölt nyolc nappal ezelőtt választási propaganda utra indult Ismail megyébe. A szociáldemokrata párt bukaresti központjában óriási izgalmat keltett, hogy Mirescu szocialista vezér nem érkezett meg Ismailba, viszont Bukarestbe sem jött vissza. Senki sem tudja, hogy mi történt vele.

A szociáldemokrata-párt képviselői naponta felmennek a belügyminisztériumba a szilágyi, máramarosi, kisküküllői, bihari, szatmári megyében letartóztatott szociáldemokrata választási propagandisták letartóztatása miatt, de Argetoianu nem akarja fogadni őket.

Jogaink érvényesülése, igazságunk diadala attól függ: hányan szavazunk e jelle: X

Telef. 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSÓ

Ma szombaton, vasárnap és hétfőn a legkedvesebb filmoperett LILIAN HARVEY és WILLY FRITSCH-el.

Premier Bukarest előtt! „EINBRECHER” Német szenzációs sláger! (BETÖRŐ)

Vasárnap d. e. II órákor Nagy Matiné (hangos) HAROLD LOYD a (Kínaiak között)

Hétfőn d. e. II órákor Matiné Hangos filmoperett Heute Nacht eventuell Jemy Jugo és Siegfried Arno-val

Legközelebb a Saison világlágere „ARIANE” Claude Anet világhírű regénye után Elisabeth Bergner-rel. WESTERN ELECTRIC beszélőgépen.

Az ügyész megállapítása szerint:

A bécsi központ 35 milliót adott a romániai kémszervezet támogatására

Bukarest, május 23.

A kémkedési pör szombat délelőtti tárgyalásán Turbatu ezredes, a hadbíróóság ügyésze folytatta hatalmas vádbeszédét, amely a bécsi központ szolgálatába álló romániai kémszervezet munkásságáról ad összefoglaló képet.

Vádbeszédében megállapította, hogy a bécsi kémiroda vezetősége 35 millió lejt szavazott meg a romániai szerverzet munkájának támogatására s ezt az összeget Salamon Pál mérnöknek bocsájtotta rendelkezésére.

Három csoport dolgozott Románia területén, mindenik más és más természetű munkakört töltött be bizonyos adatok megszerzése körül.

Ismeretve az egyes vádlottak tevékenységét a kémszervezetben, megállapította, hogy Fainbaum Sára volt a romániai kémek és a bécsi központ közvetítő futárja. Ezzel kapcsolatban Turbatu ügyész ismertette az úgynevezett „zöld front” szervezetét is. Nem volt ez más, mint a román-csehszlovák határnak egy szakasza, amelyen a kémszervezet emberei Salamon Pál tervei szerint teljesen kidolgozták a Bécsből érkező és az oda utazó futárok átszoktatásának módjait. A futarak s leggyakrabban Fainbaum Sára volt az, a fontos jelentéseket a nagyobb feltűnés elkerülése végett könyvtárlába kötve vitték magukkal. A vádlottak padján ülő Varzariu őrnagy a maga érdemének akarja betudni, hogy a zöld front kulisszatitkairól lehullott a lepel, az igazság azonban mégis az, hogy először Salamon Pál mérnök vallomása vetett világgosságot a futárszervezet munkájára.

Cumpana mérnök, a kémszervezet Radioman álnévén jegyzett be a nyilvánosság előtt, mint rádiószakember tett szolgálatokat a kémszervezetnek s azonkívül lépéseket tett azért is, hogy a sziguranca által letartóztatott kémeket ismét szabadlábra helyeztesse és ügyüket elsimítsa.

Ausländer Cili is futárszolgálatot végzett a bécsi központ és a romániai kémek között. Őt akkor fogták el, amikor egyenesen Bécsből érkezett és három nagysegről kiállított csekket hozott magával.

A legveszedelmesebb kémek egyike Koscher vádlott. Ezt jóval azelőtt fogták el, mint a kémszervezet többi tagjait és Salamon Pál minden követ megmozgatott kimentésük kiszabadítására.

Tíz percnyi szünet után folytatta Tur-

batu ügyész a vádbeszédét s néhány kisebb jelentőségű vádlott bűneinek felsorolása után Szántó Dezső személyére tért át, megállapítva róla, hogy ő szervezte meg Nagyvárad körül a kémek átszoktatását biztosító zöld frontot.

GEO LONDON BESZÁMOL BUKARESTI TAPASZTALATAIRÓL

Geo London, a híres francia riporter, aki néhány nappal ezelőtt részt vett a bukaresti hadbíróóság a kémszervezet bűnpörének főtárgyalásán, most cikk-sorozatban számol be a Le Journal hasábjain ennek a hatalmas arányú kémkedési

Vakmerő ékszerrablás Bukarest legelőkelőbb ékszerüzletében

Két elegáns hölgy ravasz trükkje és a milliós értékű ékszer eltűnése

Bukarest, május 23.

Példátlan ékszerrablás történt szombaton délelőtt 11 órakor Bukarest legforgalmasabb utóján, a Calea Victoriei-n.

A Resch-féle ékszerüzletbe, amely a román főváros legelőkelőbb üzlete ebben a nemből, délelőtt 11 óra előtt néhány perccel két rendkívül elegánsan öltözött hölgy lépett be. Az üzletben meglehetősen sok vásárló volt s így az új jelentkezőket az egyik segéd fogadta. A két előkelő hölgy azonban fitymálva turkált az eléjük tett ékszerek között. Egyre drágábbakat kértek. Végre is a segéd figyelmeztette főnökét, aki a külsőleg annyira előkelő s csak a legdrágább árukra pályázó hölgyeket hajlongva vezette oda, a hol a legdrágább ékköveit tartogatta.

Igy jutottak el addig, hogy a tulajdonos a mellényzsebéből emelt ki két darab követ. A kettő közül bármelyiket egy millió lejtért ajánlotta föl. A hölgyeket láthatóan érdekelte a két milliós kő. Halkan tárgyaltak egymással s közben szakértő szemekkel vizsgálták a követeket. Különösen az egyik mutatkozó szakértőnek, annyira, hogy a követ vizsgálgatása közben lassan a kijárat felé húzódtak, hogy az üvegajtón beömlő fényben is átkukucskáljon a követ. A

afférnek részleteiről. Első cikkében a kémszervezet leleplezésének körülményeit ismerteti.

A román katonai hatóságok két évvel ezelőtt megszerezték egy levelet, amely kétséget kizárólag igazolta, hogy a román állam területén idegen hatalom érdekében dolgozik egy igen jól megszervezett kémszervezet. Az elfogott levél alapján indult meg a vizsgálat, amelynek során

egy ideig az összes külföldre szóló leveleket átvilágítás után ellenőrizték, a míg pontos adatokat nem szereztek a kémszervezet tagjairól.

Igy fogták el Ausländer Cilit, aki éppen Bécsből érkezett a romániai kémszervezet embereihez.

Geo London cikkében rámutat arra, hogy Európában négy hatalmas központi kémszervezet dolgozik. Ez a négy a következő: London, Páris, Berlin és Bécs. Ehhez az utóbbihoz osztották be a romániai kémszervezeteket is. Románia területén egyébként három kémszervízlet dolgozott. Az egyik csoport katonai, a másik közgazdasági, a harmadik pedig politikai adatokat szerzett a bécsi központ számára. Ez a három csoport egymásról nem tudott és önállóan dolgozott a maga hatás körében.

meg, mint az arcukat, bár a toalett még az arcok karakterét is éppen eléggé megváltoztatja.

A rendőrség és a sziguranca karöltve nyomoz az amerikai izü ékszerrablás ügyében.

Tovább tart a választási terror Szatmármegyében

Szatmár, május 23.

A választási agitáció szabadságát meggyeszerre korlátozzák. Puscasiu prefektus a gyülekezési engedélyek kiadását rendszertől elszakotálja, a csendőrség viszont még a kiadott engedélyeket sem veszi figyelembe.

A Magyar Párt pénteken délután félhatra kapott engedélyt az avasúvárosi gyűlés megtartására. Jakabffy Elemér listavezető és kísérete

negyedórás késéssel érkezett meg, mire a csendőrség a gyűlés megtartását betiltotta.

A magyar jelöltek erre a fősolgabíró-sághoz fordultak, amely utasította is a csendőrséget, hogy a Magyar Párt propaganda gyűlését ne akadályozza. A csendőrpáncsnok azonban így is csak tizenöt percnyi időt engedélyezett Jakabffynak. Jakabffy táviratilag tett jelentést az esetről Bitay Árpád miniszteri tanácsosnak, akitől sürgős közbenjárást kértek.

A szociáldemokrata párt engedélykéro beadványait a prefektus el sem fogadta. A Magyar Párt hétfőre Szatmárra és Szatmármegyére kért engedélyt, a prefektus azonban a többszöri beadványra sem válaszolt. Nem is válaszolhatott, mert napok óta kortesuton van, az engedély kiadása pedig szigorúan az ő joga. Jakabffy kijelentette, hogy a szatmári gyűlést engedély nélkül is megtartja.

A „rendfenntartó csendőrök”

Bukarest, május 23.

A zsidó párt Balti-megyei tagozatát számos választási sérelem érte. Talstein párttitkár a jelölések legutolsó napján akartak benyújtani a zsidó párt ottani tagozatának jelölőlistáját, amelynek élén Tiresohn főrabbi neve áll. A titkár délután 4 órakor jelentkezett ajánlóival a törvényszéki épület előtt, a bemenetelt azonban csendőrök akadályozta meg, amelyet állítólag „rendfenntartásra” vezényeltek ki. A csendőrök nemcsak feltartóztatták Talsteint, hanem igazolási eljárásnak elvetették, amely kerekén két óra hosszát tartott. Mire a titkár és listája kiszabadulhatott a buzgó csendőrök keze közül, már hat óra 5 perc volt, a jelölési határidő végéigényesen letelt. A zsidó párt tiltakozó memorandumján fordult a belügyminisztériumhoz és a miniszterelnökhöz.

Roueni hagyaték

Irta: Márai Sándor (Páris)

Ötven évvel halála után, most, néhány nap előtt, a francia riviera egyik glyciákkal befutott falu villájában, Antibes-ban, elárvarezték, ami Gustave Flaubert francia író roueni hagyatékából megmaradt. Sok nem maradt. A villában Flaubert unokahuga lakott, Caroline Courmanville, Flaubert kedves „Caroline”, akihez sok levelet írt: ennek a hölgynek, férjézett Franklin-Grout Caroline-nak hagyatékából került az antibes-i villában kőtyavegyésre az a néhány butordarab, papírvágókész, áruházi dísz tárgy, bazárokból vásárolt banális cserebere, melyek valamikor Flaubert roueni otthonát díszítették. Az aukciók hírnéi, néhány idegen turista, s a környék öglényös parasztjai voltak csak tanúi ennek a különös árverésnek, mely véglegesen szétszórta a világra, ami kedves emléktárgy Flaubert földi hagyatékából unokahugánál megmaradt.

Az újságokban néhány rövid hír jelent meg, az árverés kuncsaftjai hazavitték a szegényes emléktárgyakat, s Rouenben, ahol egyik félreos hely szobrán kívül ugyszólván semmi sem hirdeti már Flaubert emlékeit, senki sem sietett megmenteni ezeket a tárgyakat a „Flaubert-muzeum” számára. Sem a város vezetősége, sem a módos roueni polgárok nem mutattak érdeklődést ez árverés iránt, ahol, fél-századdal halála után, elkőtyavetyélték annak a költőnek értéktárgyait, akit a világ Rouen összes polgárai közül leginkább tisztelt és ismer, s akit szülővárosában életén túlmenő utálattal és lenézéssel kezelnek honfitársai. A világ számára még él, de Rouen számára véglegesen meghalt Flaubert.

Képes írók gyűlölték úgy szülővárosában, mint a roueni remeté. Gyűlölték, félték tőle, életében elkerülték, halála után iparkodtak gyorsan elfelejteni. Rouen nem ambicionálta, hogy idegenforgalmát Flaubert-kultusz lendítse fel, mint Weimar-ét a Goethe-kultusz; a derék normandiai polgároknak legsürgősebb dolguk volt, hogy ennek a kellemetlen és ter-

hes zseninek emlékét átutalják az irodalom-történet és iskolakönyvek számára, ahol el-lézenget a halhatatlanságban, de ők, a rou-eniek, iparkodtak elfelejteni azt az embert, aki „világszerte rossz híret keltette a roueni nőknek. Flaubert emlékével szemben még ma is élnek e különös, gazdag, gothikus emlékekkel dusan megrakott normandiai városban személyes, élő ellenszenv: családok-ról családokra száll ez a lokális utálkozás, kispolgári elszikkasztási-akarása egy „merény-letnek”, melyet a város egyik polgára a város egyik tisztelt családjának jóhírével szemben elkövetett, mikor „kulcsregényt írt Bovary-né címmel” — még csak az kellene, a roueni nők tisztességesek, s ott soha nem fordult elő olyasmi, amit Flaubert regényében állít...! — kiáltják. S nem szívesen beszélnek róla.

A munkának ez a rabszolgája, az irodalom-nak ez a félőruült óriása nemcsak a „Bovary-né”-val gyűlöltette így meg magát Rouenben. Életmódja, szokásai, modora, mind alkalmasak voltak, hogy felkeltsek egy kispáros lakóinak figyelmét, ellenszenvét, s — titokzatos módon — végül gyűlöletét, mely oly erős és élő, hogy még ma is hat, mikor csak kevesen élnek már Rouenben, akik Flaubert kortársai lehettek, mikor e gyűlölet mindenféle szemé-lyes oka felszikkadt már a félelszázad fele-désében, — ma is hat, ha nem is nyilvánul meg másban, mint ilyen különös közönyben, s idegenkedésben, mellyel Rouen elszikkasztá-ni igyekszik a világ érdeklődése elől leghire-sebb lakósa emlékét. Nem törődnek vele, la-kóháza elkallódott, emléktárgyait és butorda-rabjait nem siettek ez árverés alkalmával sem maguknak menteni. Flaubert lehet az egész világra, de Rouennek nem fontos.

A tárgyak, melyek e hosszú, emberfeletti viaskodásban eltöltött írói élet után megma-radtak, kispolgári butorok. Flaubert cellában élt, s nem törődött lakása berendezésével. Egy XIII. Lajos kortabeli karosszék, mely íróasztá-la mellett állott, egy pulpitus, egy könyves-szekrény, néhány bazári váza, s a híres „ca-binet persan”, ez az áruházi játékszer, mely a „Salammbó” írója számára a roueni sivárság-ban és magányban afféle exotikus varázslat-

illúzióját adta, — ez minden. A környezet, a melyben Flaubert élt, s dolgozott, oly sivár, szinte izléstelen volt, hogy George Sand, mikor meglátogatta egy alkalommal, megdö-bent e milieubemertelen kopársága fölött. E látogatása után írta Flaubertnek e híres sorokat: „Asszony nélkül, szerelem és barátság nélkül, elástad magadat egy ócska roueni házban, ahol csak irsz, irsz, s szerencsétlenné teszed mindazokat, akik irásaidat olvassák.”

A gyűlölet, közöny és ellenkezés, mely Flau-bert személye, majd később munkája körül még életében kikristályosodott, tülhaladta Rou-en határait. Flaubertnek rendkívül sok ellen-sége volt, barátja talán senki, — Párisban, az irodalmi világban, éppen úgy gyűlölték, s kerülték, mint ahogy ő gyűlölt és került min-dent s mindenkit, aki nem volt kedvére való. Senki sem szerette. Önző volt, emberkerülő, az érintkezésben nyers, kegyetlen. Könnyű elképzelni, hogy a kispáros terhesnek érezte e mogorva zseni jelenlétét a város falai között, e kegyetlen megfigyelő tekintetének kontroll-ját, aki mindent észrevett, mindent feljegyzett, s egy kispáros banalitásából iparkodott felépíteni a maga írói univerzumát. Senki sem áll szívesen modellt olyan könyörtelen műre-mekhez, mint Flaubert életműve. S ami ezen-felül ellenszenvessé tette őt kortársai szemé-ben, az a nyugtalanító hatás, mely az „ócska roueni házból”, s lakója személyéből kiáradt, — a zseni igazgató kihátása, mely kényelmetlen és feszengő érzésekkel tölti el környezetét, a kik úgy érzik, hogy e figyelő tekintet előtt állandóan résen kell lenniük, legalább úgy, a hogy állandóan résen van a kényelmetlen la-kótárs is.

Egy karosszék, melyben Flaubert élete né-hány évtizedét töltötte el, az íróasztal előtt görnyedve, abban az embertelen magányban, ahol csak a környező tárgyak s munkája lé-teztek még számára, ötezer frankért jutott egy francia regényírói birtokába, akire két-ségtelenül reafér a flaubert-i ihlet, ha e ka-rosszékbe beleül. Könyvesszékényét egy mar-seille-i kereskedő vette meg. A papírvágók, tolltartók, mesterségének más, banális szer-zémai, ötven-száz frankokért kerültek bará-tok, turisták, érdeklődők birtokába. Ahogy

nem volt életében semmije, úgy nem maradt utána semmi, s ötven évvel halála után meg-történt még egyszer, hogy elkőtyavetyélték egy szegény költő hagyatékát, szétcipeltek in-góságait, s a magányos és világító elvonult Flaubertnek soha sem lesz „muzeuma”, ahol kíváncsi turisták rekonstruálhatják e remete-élet hangulatát és intimitásait. Az antibes-i ár-verésen mindaz, ami Flaubertből mulandó em-beri banalitás, meggyeszer szétszóródott a vi-lág minden tája felé. Emléke is fakul, közö-nyösödik. Maradnak könyvei, — meddig?

Talán lesz egy idő, mely megint reá hivat-kozik s őt ismeri el, — e könyörtelen „csak”-író, a nyelonek, a kifejezésnek, az objektív megfigyelésnek s kézművesnek és fanatikusnak, ezt a habzósájuan józan, mindenáron elfo-gulatlan, lényét, egyéniségét a munka mögé rejtő, szapak és kifejezések precizitásán pe-peselő nagy kézművesét az irodalomnak. — Talán lesz egy idő, mely igazat ad neki, s nem kívánja az írótl, hogy állást foglaljon a kor kérdéseivel szemben, s beéri, ha az író, szinte anonim rejtőzöttségben a munka mö-gött, tökéletesen pártatlansággal adja az élet két síkját, a valóságot, s amit az „álom”-ról, a másik világról tudni lehet. Flaubert ma ép-pen olyan vitatott és kételkedésbe pont jelen-sége az irodalomnak, mint volt hetben-nyolc-van év előtt. Nagy művei olvasatlanul poro-sodnak a bibliophilek könyvespolcain. Papírvágójáért s karosszékeért még csatároztak egy pillanattig: de, ötven évvel halála után, csak bámulói, s ellenfelei vannak még, olva-sói nincsenek többé.

„HERCULES” S. A. Diclesan-martin által gyártott, földgáz-zal égetett, tartós, fagyálló

cserép

előnyös áron kapható
FABRICA DE PRODUSE CE-
RAMICE din CRISTIAN S. A.
Cristian jud. Braşov. Sz 17916

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

Minden jog tenntartva).

A parókia előtt a padon kint hűsölt az öreg pap felesége. Hófehér haja úgy világított a sötétben, mint egy óriási tea-róza.

— Négy százra lehangyám, Gombos ur...

— Kettő százat, nagytiszteletű asszony... nem tudok egy fillérrel sem többet...

Néhány butordarabnak az árán alkudoztak napok óta. Az öreg papot máról-holnapra nyugdíjazták, már nem is volt a faluban, megszűnt a bucsu nélkül távozni a parókiáról. A felesége keserű sorsvállalással kapitánykodott a sülyedő hajón s alig várta, hogy egész életre csalatkozva ő is menekülhesen.

— Legyen három száz, Gombos ur, de egy krajcárral sem alább...

— Majd ha kettő százat mond, nagytiszteletű asszony...

A fiatal missziós lelkész tovább sétált a Nagy-uccán a segédjegyzővel. Édes ékacillat töltötte meg a levegőt, sőt az iskolaudvaron nagy csudára másodszor is kivirágzott az orgona, olyan finom szaga volt, mintha mennyei csemettyük csilingelnének kedvesen, gyöngéden az ember orra alatt.

Ruganyosan, derűsen lépkedett a csudálatosan agyoncsillagozott esti égbolt alatt. Ez a falu az ő birodalma, egy kis rombadőlt világ, melynek széthullott tégláiból új várat kell építenie.

Erős kézzel. Azon van a hangsúly, hogy erős kézzel.

— Hát pereljen a főjegyző. Bizonyítani fogok, kérem... Majd kimutatom, honnan szedett nyolc év alatt kétszázharminc hold földet, házat, kocsit, lovat... Én nem vagyok anyámasszony katonája!

A segédjegyző nem szólt semmit. Egyrészt a közigazgatás embere volt, aki megtanult az évek során hallgatni, másrészt látott ő már hasonló lendületeket megroppanni, elerőtlenedni. Nem jó ajtóstul rohanni a házba. Még meg sem választották, máris van csomó ellensége.

A tuloldról hangok szűrődtek, majd hirtelen széttárukt a kösségháza kapuja.

— Hozzák már őket! — mondotta a pap.

Csendörök között négyes sorokban tizenhat asszony vonult ki az uccára. Ez volt az utolsó csoport, hajón szállították őket Szolnokra.

— Akar-e jönni, Kazsi ur?

— Mehetek... jó séta!

Az asszonyok szótlanul lépkedtek az ucca közepén, az akácfák enyhe és illatos sátorlapja alatt. Jobbra és balra tőlük elmaradtak a fehérre meszelt házak, valamennyi elfüggönyözött és néma volt, csak sejteni lehetett, hogy a zárt ablakok és aláhulló firhangok mögött elszorult lelkek merednek ki a sötétbe és figyelik az elvonuló komor hadsereget.

— Nehéz dolga lesz a tiszteletes urnak...

— Megbirom...

Nagy szó. Maga a miniszter irt vezércikket erről a vidékről, az volt a cikk mottója, hogy hol voltak a papok?

(85-ik közlemény)

A papok, akik kongruát kapnak a kincstártól, s akinek rendelkezésükre áll az állam támogatása, a közigazgatás teljes szervezete, minden erkölcsi és egyéb ereje.

Hol voltak hát? Miért nem kiáltottak, hogy üres a templom? Hogy nem szülnék az anyák? Hogy tulzott a halálozás?

A fiatal pap azt mondja, megbirja. Nehéz sor lesz, mikor most a nyakukba varrnak minden felelősséget. Csak azt kérdeik, hol voltak a papok? A berzencei tiszteletes egy pesti lapban nyílt levelet irt a miniszternek és azt felelte, hogy a papok a posztjukon voltak, tudták a kötelességüket, azt, hogy ugató kutyának és jó papnak otthon a helye. Azonban a közigazgatási és főképpen a kormány nem volt helyén. Hiába kértek, követeltek sirtak, panaszkodtak és jósoltak. Kassandra módra a papok zárt ajtókra, süket fülekre találtak.

Egyház és állam kölcsönösen vádolják egymást. Az egyház ideküldött egy erőskező papot, az állam egy erőskező jegyzőt.

Azt hiszik, az a baj, hogy eddig gyöngén bántak a néppel.

Az asszonyok elérték a falu szélére, a holdfényben feléjük csillogott fehér köveivel a temető. Az utolsó házak maradtak a hátuk mögött, az esti sötét és a fák buja lombjai eltakarták azt a magányos szigetet, melyen megszülettek, felnöttek és megitták érett évek borát. Már itt van mellettük a temető, melynek mélyében apjuk és anyjuk csonjtait ringatja lágyan a föld s ringatná majdan az övéket is, ha nem volnának cédák, kiket pirulni visznek most rejtendő új sors máglyájára.

— Döglött vóna meg!... jaj!...

Ezt valaki elsiroja a csendörök között, a négyes sorban, batyuval a hóna alatt. Valaki a sorstragédia áldozatai közül, a kinek tulságosan visszafáj a szíve a konyhába a kemence mellé vagy a tisztaszobába, ahol a sarokban tátozt szájjal alszik a gyerek.

— Ne szakaggyon ki a sorból, hajja!...

Tarcson balra a szomszédgya mellett!

Lekanyarodnak arra a rossz utra, mely a komp felé visz.

— Tuggya segédjegyző ur, én nem vagyok vak ember... Látom, mi itt a baj. A birtok miatt fordult föl a helyzet. Tulságos az elaprózódás. Ezen segíteni kell!...

— Igen, én is így gondolom, tiszteletes ur...

De a segítségben nem hisz. Persze, erről halgat. Hogyaa is hihetne? Hiszen a birtokrend alapja az egész társadalom rendje. Aki egyetlen egy ponton akarna részt vágni, az az egész irányzattal találja magát szemközt. Betört koponyával zuhan majd vissza a földre a pap, ha nagy lendületében nekirepül a falnak.

— Körvasut kellene erre a területre, segédjegyző ur... meg köves ut ehelyett a nyavalya helyett.

Feleuton haladnak, a báró birtoka ide nyulók le. Napszamosok alszanak a kaz-

lak tövében. Mikor a beszédet és a menetelés zaját meghallják, felütik a fejüket és kiállanak az országút szélére. Kimeresztett szemmel vizsgálják az elhaladó csoportot.

— Maga az, Anna?

— Én vónik...

— Isten vele.

— Isten magikkal...

Sodor a Tisza az éjszakában, mérges habjai locsannak a komp falán, mely mellé kikötött gőzös.

A fedélzeten egymás mellé gobbaszkodnak az asszonyok és visszaneznek a sötét partokra.

Az éjszakán keresztül sejtik a falut, mely mélyen és néma rémülettel húzódik meg az ég csillaggal himzett bakacsínya alatt. Keletre a szőlő s köröskörül a föld.

Vajjon viszontlátják-e valaha?

Erre gondol a segédjegyző is.

A komp szélén áthajol a párkányon és nézi a tovaugó habokat.

A társadalmi igazságszolgáltatás ereje

Briand és a „király rikkancsai“

Páris, május 23.

Briand francia külügyminiszter pénteken délelben utazott el Genfből és este fél 11 órakor már meg is érkezett Párisba. A pályaudvaron már két órával a genfi gyorsvonat megérkezése előtt beláthatatlan embertömeg gyülekezett, hogy tüntessen az exkülgügyminiszterként visszaérkező Briand — mellett. Hatalmas rendőri készültség vonult ki a rend fenntartására, de amikor a vonat megérkezett, a sápadt és fáradtnak látszó Briand számára az ujjongó tömegben alig tudtak utat biztosítani. Az utcákon és a külügyminisztérium előtt

lecsap most és példát statuál. Bitót ácsolnak majd az udvarra és a pribékek megragadják az eszméletlen asszonyokat.

S a faluban folyik minden tovább.

Köröskörül a nagybirtokok karéja. Földesurak, ispánok, szellérek és konvenció

— ütközetek.

A pap keserű harcai. S fátadásai.

Fornak, forrnak az eszmények, a lelkesedések, de végül mindenki megtörik s meghajtja fejét.

Leülleszik, mint seprő a bor fenekén.

A lapátok kavariják a vizet s a gőzsiklik fölfelé az utasokkal.

Csudálatos föld ez azért, századok óta küzködik és senyved, hogy egyszer igazán kivirulhasson.

A kéményből vastagon ömlik a füst, a pap köhög a maró párából.

Zokogások és sikítások szűrődnek feljük egyre halkabban, míg csak a hajó el nem tűnik az avakai kanyarodó mögött.

VEGE.

Boldog és egészséges család

Nagy román siker!

Ezer, meg ezer szenvedő és beteg megszabadult a vérszegénység karmaiból.

A Vinul Tonic erősítő és élénkítő hatása, Constantin Chihăescu csodás találmánya, amelyet joggal életelixirnek nevezhetünk.

Az életkor nem fontos, 15, 30, 60, sőt 80 éves korában is a Vinul Tonic egyformán erősítő hatással bír.

A Const. Chihăescu-féle Vinul Tonic nem a régi receptek szerint készül, hanem szerencsésen összeállított arzén-foszfor kombináció. Ez az erősítő bor tartalmazza továbbá a Gabon dió (Streculia Acuminata) friss, éltető nedveit is, valamint Chinchonat és Calyssaist is, a malaga bor ismert erősítő alkotórészeit, amelyek utólráhetetlenek és más szer által nem pótolhatók. A Vinul Tonic tíz éves, valódi, legkitünőbb malaga borral készült.

A tudomány mai állása mellett lehetetlen erősebb és hatásosabb tanikus erősítő szert összeállítani, mint a Chihăescu-féle Vinul Tonic, amely valódi életelixir.

A Chihăescu-féle erősítő-bor ellentállóvá teszi az ideges szervezetet, szaporítja a vörös-vérsejteket, fokozza az étvágyat és élénkíti az emésztést.

Ezzel az erősítő-borral a legkitünőbb eredményeket érhetjük el olyankor, amikor a szer-

vezet betegség, vagy a mai kor túlfeszített, idegölő munkája következtében leromlott és erősítésre, feljavulásra szorul.

Azonnali hatás mutatkozik a vérszegénység minden stádiumában, idegesség esetén, kezdődő tuberkulózisnál és korai öregedésnél.

Nagy forráság esetén a Vinul Tonic Chihăescu hűsítő szernek szolgál és szódavizzel, vagy borvizzel keverve, nagyszerűen oltja a szomjat.

Másik hatásos alkotórésze a kinin, a lappangó láz, legjobb ellenszere, mely nagymértékben szaporítja a vörös vérsejteket.

A Vinul Tonic forgalombahozatalát engedélyezte a legfelsőbb egészségügyi tanács, 41900. számú rendeltével, 1909. október 24-iki kelettel, — ami a legszebb eredmény, tekintettel arra, hogy ez a kitünő belföldi preparátum ilyen módon 21 éves sikeres multra tekinthet vissza.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Dr. L.

Vezérképvislet és lerakat:
I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

Legújabb jelentések a Magyar Párt választási munkájáról

Az Országos Magyar Párt Brassógyei Tagozata szombaton délbén nyújtotta be az állatános szénátórválasztásra jelölését. — A külökereszt jel alatt ezért a mandátumért Smórády Lajos volt főesperes, tatrángi ágh. lakósz küldi a párt a küzelembé.

A megye egyes falvaiból beérkező jelentős igen kedvezőek. A faluk népe öntudatos elszántsággal és erős eltökéltséggel készül a választásokra. Mindenütt nagy a lelkesedés mindenütt biztosra veszik a Magyar Párt jelöltjeinek győzelmét. Brassó város polgársága is erős lendülettel fektült bele a választási harcba. Nem zajjal, nem mások sértegetésével, hanem a lelkesedés, meggyőződés és megerősítés fegyvereivel vívják meg a magyar nép érdekeit szolgáló szent harcot. Az egyes kölvárosokban és a belvárosban a meglevő szervezetek erős segédcsapatokkal egészítik ki, hogy minél intenzívebb munka legyen kifejezhető. Talán eddig még soha olyan nekifeszüléssel Brassó nem ment még választási munkájába, mint most, olyan nagy a felbuzdulás. Mindenki megértette, hogy most meg kell mutatnia a magyarságnak, hogy összetart, hogy egységes, hogy erős. És ez a magyarság meg is fogja ezt mutatni.

A Magyar Párt dicsőszentmártoni községi tagozata május hó 19-én tartott népgyűlést, amelyre mindkét nemből többszáz főnyi képviselő gyűlt össze. — Különös jelentőséget adott a gyűlésnek, hogy megjelent azon Szabó Béni volt képviselő, a lista harmadik jelöltje is, akinek jelölését a megye magyar közönsége egyhangu akarattal kérte.

Pekri Géza elnök megnyitója után Barabás Béla dr. ismertette a választási harcba induló román pártokat s kifejtette, hogy a magyarság a maga érdekeinek igazi és lélekéből jövő képviselését csak a Magyar Párttól várhatja. Szabó Béni az iparosokhoz és a munkássághoz intézett felhívást. Hangsúlyozta, hogy úgy az iparosoknak, mint a munkásoknak kötelessége a maga külön érdekéért dolgozni, a maga szakterületeiben és szervezeteiben, a magyar iparosnak és munkásnak azonban ezen felül vannak olyan elemténis érdekei is, amelyek magyar voltából fakadnak. Ezeket védi és támogatja a Magyar Párt, amely éppen ezért számot tart minden magyar ember egységes felvonulására. Gyárfás Elemér az erdélyi és regáti politikai mentalitás között mutatkozó különbséget fejtegette. Megemlékezett a zsidó párt-ról is, amelynek fellépése ellen csak azért van kifogása, mert egyszerre két nyeregben akar ülni akkor, amikor jelentős részében magyar zsidónak vallja magát, ebből letagadhatatlan hasznát huzs, s ugyanakkor mégis külön politikai pártba tömörül.

Barabás Béla és Gyárfás Elemér jelöltek egyébként a múlt hét folyamán számos magyar községet felkerestek. Bejárták Magyar-Ózd, Magyarbükök, Silye, Herepe, Balavásár, Kiskend, Nagykend és Egrestő községeit. Körutjukat folytatják s különösen a pünkösti ünnepeket használják fel arra, hogy választóikat a választások körüli teendőkről kiértáskassák. A hatóságok részéről a Magyar Part jelöltjei nem tapasztaltak eddig semmiféle erőszakoskodást.

Fogaras megye magyarságára ez a választás szinte teljes egészében az újdonság ingereivel hathat. A világháború után ugyanis Fogaras megyében még sohasem volt önálló magyar lista. A kevésszámú, de lelkes Fogaras megyei magyarság eddig csak más pártokkal társulva jelentkezhett a politikai jogainak gyakorlásánál. Érthető, ha az eddigi választásokon nem vett részt olyan kedvvel és lelkesedéssel, mint amilyennel most készül felvonulni az önálló magyar lista mellett, hogy tanúbizonyságot tegyen az együvértartozás érzéséről.

A beadott és elfogadott önálló magyar lista első neve Fábíán László dr., volt háromszéki szenátor, a második Bartalis Ferenc, a megyei pártszervezet elnöke, harmadik Gyárfás Elemér volt szenátor. Mindhárom nevet ismeri annyira a fogarasmegyei magyarság, hogy tudja, kikre adja a szavazatát. A megkezdődött választási propaganda során Boér Lőrinc dr., ügyvéd, a párttagozat ügyvezetője intézett megleghangú és lelkesítő felhívást a megye magyar választóihoz.

Údvarhely megye területén is kialakult a választási felvonulás. A Magyar Párt listáján kívül még két párt listája kísérte őket. Érdekes, hogy a román pártok valamennyien fogtak néhány magyar, vagy magyarnak látszó nevet a listájukra. Az averescánusok listájának két utolsó helyén Veress András és Péter Antal neve áll. Bizonyos, hogy egyikből sem lesz képviselő, hiszen még a listavezető Bucsán-nak sincs semmi esélye. A kormány-

párt-liberális listának a két első neve magyar hangzású, vagy legalább is magyar orthografiájú: Jónás L. orvos, Balabán Miklós. Se ezt a két jelöltet, se az utánuk következő két bukaresti román jelöltet nem ismerik a vármegyében. Maniu listáján csak az első név román: Solomon dr. A következő három: Fosztó József, Barabás Áron és Demeter András. A szociáldemokraták és a dolgozók is tiszta magyar listákat adtak be.

A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI TANÁCSOT IS FELOSZLATTÁK

A belügyminiszteri rendelet feloszlatta a gyergyószentmiklósi városi tanácsot is. A ki-nevezett interimár bizottság tagjai: Dobrea-nu Mihály közjegyző, elnök, Sáska András, Biró Lajos ifj., Török Tamás ifj., Lukács Ta-más tanár, Balázs Vilmos és Georghiu János mérnök tagok.

Egy német lap érdekes leleplezése a cseh legyvergyárakról és a Benes-féle külpolitikáról

A Der Tag című berlini napilap fel-
tűnést keltő szennzációval kedveskedett
a Népszövetségi tanács májusi ülésza-
kának. „Cseh fegyverkezési örület” cí-
mű cikkében a berlini napilap lerántja
a leplet a cseh nehéziparnak arról a tö-
rekvéseiről, amelyek révén a fiatal
utódállamok számára valóságos világ-
hegemóniát akart szerezni a fegyver-
gyártás területén.

A közhiedelem szerint — írja a Tag — a cseh fegyveripart általában azonosítják a Skoda-művekkel. Ez a híres fegyver és muníciógyár a világháború idején teljesen fedezte a monarchia csapatainak hadianyag szükségletét, de feltűnt, hogy a békeszerződésekben megteremtett Csehszlovák köztársaságot már nem elégíti ki teljesítményével. A csehszlovák kormány erre való tekintettel újabb fegyvergyárakat alapított, különösen a brünni fegyvergyár lorrón szeretett gyermeke a cseh fegyverkezési őrlületnek.

A Der Tag cikke azonban nem áll meg a pusztá gyanúsításoknál, hanem pontos számadatokat közöl arra vonatkozólag is, hogy a brünni fegyvergyár az elmúlt öt esztendő alatt mekkora

**Nem a lokhagyma,
hanem a petróleum
adja vissza az egész-
séget — hirdeti az**

Barátságosan mosolygó képi öregúr ül velünk szemben. Leveleket, hivatalos pecsétekkel ellátott jegyzőkönyveket vesz elő a zsebéből.

— Tessék csak átolvasni ezeket a leveleket és meglátja, hogy igazat mondtam, a tüdővész ma már nem gyógyíthatatlan betegség... maga a természet gondoskodott egy olyan gyógyszerrel, mely gyorsan és biztosan meggyógyítja még a legmakacsabb tüdővést is...

Kezünkbe vesszük az egyik levelet. — Brailából érkezett, egy *Teodoriu* nevű vasúti munkás írta:

Drága, jó Istrate ur, ma, amikor megint makkegészséges vagyok, hálattal szível mondom köszönetet önnek, hogy meggyógyított és a halál széléről szelített vissza...

Egy másik levél Craiovából kelt:
 ...minden nap letérdelek és imámba
 foglalom nevét, visszaadta az életemet,
 az egészségemet, és mellém térdel le a
 feleségem és a két gyermekem és együtt
 imádkozunk önért....

Az öreg ur, aki ezeket a leveleket mutatja, *Istrate* mérnök, volt petroleum-inspektor. Egész életét a prahovai petroleummezőknön töltötte és ott jött rá a nagy felfedezésére.

— ... az tudja ugy történt, hogy ahány-szor egy-egy új petroleumkutató furtunk, amikor először tört utat magának a föld mélyéből az a csodálatos fekete folyadék, a környékről mindig besereglettek a pa-rasztok és kitétték magukat a legnagyobb veszélynek is, csak hogy egy kannával

megköveteli a jó

Mindenki ezt hordja most, mert
bámulatosan olcsó és
tartós.

Ügyeljen a DORCO védjegyre

hirdetni a nyers petroleum csodálatos erejét és ma már — szerinte — többszázra rug ettől a feketén csillogó föld mélyéből felpatakozó folyadéktól meggyógyult betegek száma.

— A legbuzgóbb hívem — mondja a petroleum apostol — egy lugosi tanárnő Posna Joanna-nak hívják, az öccsét gyógyítottam meg nyers petroleummal. Ez a tanárnő valóságos apostola lett a petroleummal való gyógy módnak és mint a legutóbb küldött leveléből olvashatja, ő maga is már legalább háromszáz betegnek tanácsolta az én gyógy módomat.... Ma már mind a javulás útján vannak. Valóságos népvándorlás van a tanárnő lakásán....

A petroleum apostol, amint azt nekünk elárulta, most legújabbán a cukorbetegség gyógyításával foglalkozik. Pár hét óta cukorbetegeket is nyerspetroleummal táplálja. Jelenleg tíz ilyen beteg van a kezelésé alatt és állítólag orvosokkal vizsgáltatta felül betegeit, akik megállapították, hogy a cukorbetegség testében kimutathatóan nagy cukormennyiség tetemesen csökkent. Volt három betege, akiknek az arcán elmulaszthatatlan var-fekélyek voltak, két hét alatt teljesen meggyógyultak a petroleum kúra használata után.

— És most jön a szenzáció... — mondta a petroleum apostol csillogó szemekkel — vannak bélrákos betegek is, akiket szintén nagyon jó eredménnyel kezelek. A nyers petroleummal aranyeret is gyógyítok...

Aztán amikor már bucsuzóban voltunk még ezeket mondta ez a furcsa apostol:

— Nem... nem akarok semmit sem keresni a felfedezésemmel, közkincsé akartom tenni. Ha megyek az utcán és találkozom egy emberrel, akinek az arcán látom, hogy szenved, azonnal odamegyek és megkérdem, hogy mi baja van, én magam szerzem be neki a friss nyers petrolumot, a földből felbuzogó csodálatos gyógyszert...

Új Bicsérdy született. A régi fokhagymával gyógyít, Istrate petroleummal csinál csodát. Úgy látszik a jószagu dolgok nem alkalmasak a gyógyításra.

A német-osztrák vámunió kérdése a genfi döntés után ismét élénken foglalkoztatja a világsajtót. Nagy érdeklődésre tarthat számot *Schober* osztrák kancellárnak az a nyilatkozata, amelyet egy amszterdami lap munkatársának adott a népszövetségi tanács ülésej alatt.

— Ausztria — mondotta Schober —
páltoztatlanul kitart a vámunio terve
mellett s mindent elkövet abban az irány-
ban is, hogy a vámközösség gondolatá-
nak más európai államokat is megnyer-
jen.

Német kormánykörökben a Népszövetség tanácsának döntése után az az álláspont alakult ki, hogy a *hágai nemzetközi döntőbíróság* a *német-osztrák vámuniót* jogilag *összeegyeztethetőnek* fogja találni a nemzetközi egyezményekkel és szerződésekkel. A német kormány bizik abban, hogy a *hágai bíróság* kimondja, hogy a *vámunió* tervezete semmiben sem érinti Ausztria államjogi függetlenségét. Ilyen döntés esetén Németország a legerélyesebb magatartást fogja tanusítani, s amennyiben a Népszövetség a *hágai döntés* után is ragaszkodnék a *vámunió politikai vitájához*, Curtius külügyminiszter tiúntetőén hagyná el Genfét.

Magyarok e jelben
győzni fogtok!

És végre megszólal egy feketeszesz-panamista is...

Beszélgetés az erdélyi Al Capone-vel, aki saját bevallása szerint számlálatlan milliókat keresett a feketeszesz-panamán

Hogyan indult el a feketeszesz-örvény. Garoflied az oka mindennek... Meg a kormány, miért írta a panamát? Szankció? Hát lehet tízezer embert börtönbe zárni? Büntessen meg tekintetes bíróság... de csak akkor, ha mindenki börtönbe kerül

Bukarest, május 23.

Itt ül velem szemben, az egyik legelőkelőbb bukaresti étterem fehér asztala mellett. Elegáns. Kedélyes. Minden szava, minden mozdulata elárulja, hogy a biztonságba helyezett sok milliója adja neki ezt a fölényt biztonságát. Impozáns, ahogy az emberekkel beszél és ahogyan a dolgokat felülről kezeli. Boldogan nevet és közben ilyesmiket mond:

— Én vagyok az erdélyi Al Capone... dehogyan felek, hiszen én a dolgok hátterében állottam... lehet, hogy hatvan milliót, de az is lehet, hogy ennek a kétszeresét kerestem... ha mindenki börtönbe kerülne, tízezer embert kellene leültetni...

Arról, hogy a feketeszesz-lavina hogyan indult el, nagyon érdekes adatokat diktál tollba.

— Nyolcszáz ezer lejt kerestünk egy vagon fekete szeszen. Amikor az első vagon készült, megállapodtunk az inspektorral, hogy vagononként kap tőlünk száz ezer lejt. Az első vagon után pontosan lefizettük a kialakított száz darab ezrest. Aztán elkészült a második vagon. Jött az inspektor a pénzért.

— Egy kis baj történt — mondta neki — feltartóztatták a teherszállító autókat, mely a feketeszest vitte, még szerencse, hogy a soffőrnék vol annyi esze, hogy otthagyták az autót, a szeszszel teli hordókkal együtt. Most meg kell fizetnem a soffőr kárát, egy új autót kell neki vennem, nem is számítva a hordókat és a feketeszest. De nem baj inspektor ur, majd a következő vagonból, ha a kárt behoztuk, majd maga is megkapja a részét. Mit tehetett volna egyebet az inspektor? Hallgatott. Még akkor is hallgatott, ha biztos volt abban, hogy a feketeszesz-szállítmányunk minden baj nélkül meg is érkezett. Az inspektor már büntárs volt. Már hallgatnia kellett. Aztán elkészült a harmadik vagon is. Még várnia kell inspektor ur, a kárt csak most hoztuk be, de a következő vagonnál már megkapja a tiszteltdij felét... Aztán kapott ötvenezeret, később csak huszezeret. Már nagyon jól be voltunk szervezve. Már az sem lett volna baj, ha a talpára áll és kiabál és botrányt rendez. Már nagyszerű barátaink voltak és legfeljebb az történt volna, hogy az inspektor barátunkat áthelyezik Dobrudza legsivárabb csücskére, ahol a törvényes négyezeröttszázlejes havi fizetéséből éhenhalhatott volna...

Mindennek Garoflied az oka

A frakkos pincér francia likör-kompótot tesz le az asztalra, az étlap szerint egy adag hétszázötven lejtbe kerül.

Nem hull ki

a haja, ha a

PETROLE HAHN

hygienikus lotiot használja, mely biztos hatású hajhullás, korpa és a fejbőr viselkedése ellen.

A PETROLE HAHN

megfeszíti és fényessé teszi a haját anélkül, hogy zsírosítaná. Megrógzi a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Kapható:

Gyógyszertár, drogeria, illatszertár üzletekben, fésülészalonokban stb.

Képviselet Romániában:

Agence Générale Française en Roumanie (Ernest Thiriet)

Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

Három kanálnyi vesz belőle és eltolja maga elől. Már jól van lakva és most már a téma jobban izgatja, mint az étlap nyálánságai.

— De, hogy mindent megértsen, az elején kell kezdenem a dolgokat. Hígyje el, mindennek Garoflied volt az oka.

Az Averskánus földművelésügyi miniszter a szesz-politika reorganizációját arra használta fel, hogy a szőlőtermelőket maga köré gyűjtse s belőlük kialakítsa a saját pártját. Garofliednek politikai céljai voltak, amikor az új szesztörvényt megcsinálta és ez indította el a feketeszesz lavinát. Garoflied egyik napról a másikra elhatározta, hogy a szőlőtermelők részére egészen kivételes állapotokat kell biztosítani. Azzal persze nem törődött, hogy ezzel a régi ipari szeszgyárak tönkre fognak menni. A Garoflied törvény szerint a borszesz adója literenként 33 lejt, míg az ipari szesz literje után 110 lejt adót kell fizetni. Ez az egy mondat volt az országban levő 240 ipari szeszgyár halálos ítélete. És ezzel a mondatval juttatta a szőlőtermelőket olyan kiváltságos helyzetbe, melyért ezek örökre hálások lesznek neki. A szőlőtermelők apostolának tekintik ma is a Garofliedot, akit tüzön-vízen át követnek. Igenis Garoflied az oka mindennek. Ő indította el a lavinát, ő terheli a felelősség, hogy az elmúlt öt esztendőben tíz milliárd lejt hullt ki az

államkasszából, mert ennyi az a kár, amit a Garoflied törvény ezzel az egy mondatával az államnak okozott.

— Ugy történt a tragédia első felvonása, hogy a szeszgyárak a száztíz lejt felemelt szeszadó miatt egyszerűen nem tudták tovább folytatni üzemüket. Az új rendeletek, a szigorú ellenőrzés megtépázta a szeszgyárak anyagi és erkölcsi tőkéit. A szeszgyárak régi kereskedő házak tulajdonában voltak, százéves tradíciókkal vezették ezeket a gyárakat, sok-sok milliók voltak befektetve és most minden ki volt téve a végromlás veszélyének. Nyitott börtön ajtó fenyegette a gyártulajdonosokat, vagy pedig: gyorsan, nagyon gyorsan megszabadulni a gyártól. Így történt, hogy a szeszgyárak gyors egymásutánban mind a bérlok kezébe mentek át. A gyártulajdonos így legalább biztosított magának valami jövedelmet, viszont azzal, hogy a bérlok mit csinál a gyárban, nem kellett törődni, mivel a Garoflied törvény szerint egyedül a bérlok felelős a gyárban történtekért.

— Már ekkor, a feketeszesz hőskorában is fel kellett volna tenni annak a furcsa körülménynek, hogy egy szeszgyár bérleti összege attól függött, hogy az illető gyár milyen messze van a vasúti állomástól. Olyan gyár, mely pár lépésre van a vasutól és ahová minden percben beütheti az orrát valaki, — nem

Amikor már nem féltünk a vizsgálatától...

— Egy nap megjelent a gyáramban a szeszszindikátus ellenőre. Komoly képű odamegy a lepecsételt szeszmérőhöz, megnézi a cefrés kádat, a kazánokat és dermedt arccal tudtomra adja: Uram, itt valami manipuláció történt... Pár hónappal azelőtt még kétségbeestem volna, könyörögtem volna neki, próbáltam volna vele „okosan” beszélni. De most? Szó nélkül tudomásul vettem, hogy a szeszszindikátus ellenőre rendelkezéssel tapaszalt a gyáramban és ezért ötvenezer lejt megbüntetnek. Kifizettem az ötvenezer lejt és hajrá... ment tovább az üzem. A szeszszindikátus három millió lejt inkasszált be az elmúlt pár év alatt az ilyen büntetések-ből és nem volt egyetlen feketés sem, akinek csak a szempillája megrebbent, amikor a zsebébe kellett nyulni. A fronton már mi voltunk az urak. Tudja-e kérem, hogy a szeszszindikátus csak az utolsó másfél év alatt három ezer feljelentést adott be a feketések ellen? Ezek a feljelentések még máig is ott fekszenek a minisztériumban.

...Igen ez az útja a feketeszesznek, a

Garoflied törvénytől egészen máig, öt évvel ezelőtt bukkant fel a feketeszesz és az öt év alatt évenként két milliárdal csökkent az állami bevétel. Ez összesen tíz milliárd. Ha most találkozni tudnék Garoflieddal, szeretném tőle megkérdezni, hogy nem lett volna-e okosabb, ha ezt az összeget, vagy ennek az összegnek csak a felét, vagy a negyedét fordította volna a bortermelők felsegítésére. Hány borpincét, hány borászati iskolát, hány mintafarmot lehetett volna ebből a pénzből felállítani. Mennyi új állami mintapincét lehetett volna csinálni, hány millió szőlőtőkét lehetett volna rendelni ennek a levegőbe elszállott milliárdoknak hányadából.

Csak egy kis részét tudtuk feljegyezni mindannak, amit ez a jólléttól elkeseredett feketés ott a fehér asztal mellett elmondott nekünk. Még szó volt az ötvenezer falusi kisüstösről, akik még máig is nyugodtan és zavartalanul termelik a feketeszest. A szeszszindikátusról, ahol ott ültek az igazgató urak, akik tudták, hogy a bérbeadott gyáraik-

tulajdosan alkalmas a feketeszesz gyártására. Ezzel szemben egy eldugott helyen épített akár kisebb kapacitású gyár, ahonnan az odavezető országutát szemmel lehet tartani, sokkal magasabb bérösszegért került a mindenre magasabb bérlok kezére. Ebben az időben ha a pénzügyminiszter felülvizsgálja a bérleti szerződéseket, még meglehetett volna akadályozni a feketeszesz-panamát. Egy bérlok például fizetett egy kis gyárért háromszáz ezer lejt évi bért. Ezzel szemben a gyár számára engedélyezett szesz gyártási kvótájából a gyár egy egész évi jövedelme százötvenezer lejt. Miért nem tünt fel a pénzügyminiszteriumnak, hogy itt valami nagy machináció készül? Hogyan fizetett a bérlok ur egy évben háromszáz ezer lejt bérösszeget egy olyan gyárért, mely abban az évben csak százötvenezer lejt fizetett vissza. Mi az a misztikus ok, amiért a bérlok ur hajlandó minden évben százötvenezer lejt ráfizetni a szeszgyárra, csak hogy bent ülhessen a bérletbe?

— És alig telt el egypár hónap, a bérlok az évi százötvenezer lejt deficitből házat, birtokot vásároltak, feljötték Bukarestbe és itt fantasztikus összegeket költöttek el. És ezt mind abból a százötvenezer lejt deficitből tudták fedezni? Már ekkor telve volt az ország feketeszesszel... Már kialakult a feketeszesz tözsde és volt feketeszesz-szindikátus, a feketeszesznek éppen úgy meg volt az ára és pontos kalkulációja, mint a többi legális áruknak. A feketeszesz gyárosnak egy liter szesz előállításának költsége 10 lejtbe került, eladta 90 lejtért, és literenként keresett 80 lejt, ez egy vagonnál 800 darab ezres jövedelmet jelentett. Az igaz, hogy időközben sokféle kisebb nagyobb összeget kellett leadni, de mondjuk az összes baksis, mely egy vagon feketeszest terhel, kétszáz ezer lejt tett ki, még mindig eléggé rentabilis üzletnek bizonyult a feketeszesz termelés...

Pár pillanatnyi szünet. Az erdélyi Al Capone elmélázva hallgatja a szalonzenekar diszkkrét játékát és aztán elmosolyodik. Egy kedves emlék talán? A feketeszesz kampány hőskorából...

ban feketeszesz gyártás folyt, a feketések ügyében interveniáló parlamentárokról, az ellenőrökről, az elsikkadt feljelentésekről.

A végén, amikor már a bucsuzásnál tartottunk, még mindig volt valami mondanivalója:

— Tegyük fel, hogy az a parlamenti bizottság másképpen erőteljesebben dolgozott volna. Tegyük fel, hogy azok az urak, tényleg kiakarták volna kutatni a feketeszesz-dzsungel rejtelmét és engem is odaállítottak volna a bírói emelvény elé. En így kezdtem volna beszélni: Tekintetes bíróság, igenis hübnösek vagyunk. Tessék megbüntetni bennünket, mert loptunk, de tessék megbüntetni Garoflied urat, aki kényszerített bennünket a lopásra, tessék megbüntetni azokat az urakat, akik túrték, hogy loptunk, tessék megbüntetni azokat is, akik kaptak a lopott pénzből és aztán elővonnék egy listát, amit a vizsgálati fogságban elkészítettek. Tízezer név szerepelne rajta... Farkas Aladár.

.....

Mi a csodás nyaklánc?

Megtámadja a rákot és a többi fertőző betegségeket.

Ha az egészséges sejtekhez vibrációs hullámzás csatlakozik, a baktériumok arra kényszerülnek, hogy sejtjeit, hogy rendelkezzen szokásaitól eltérő gyakorisággal hullámozzanak, másoknál pedig teljesen megszűnik és lefojtja a hullámzását, azáltal, hogy a hullámzásba ellenálló sejteket, vagyis toxinokat visz be.

Ez Lakhovski francia orvos-professzor teóriája, amelyet körülbelül 2 évvel ezelőtt az orvosi körök előtt kifejtett. Ugy a teória, mint a kísérleti bemutatók mindenütt feltűnő keltettek és bizalmat szereztek a felfedező tudósok.

Értekezletében a francia orvos-tanár kijelenti, hogy az említett hullámzás végzetes hatásait csak úgy lehet ellensúlyozni, ha villamos szűrő útján biztosítjuk a szervezet rendes működésének helyreállítását, egy vagy több hullámozó kör által, amelyet nyaklánc vagy fű formájában beviszünk a testbe. Ez az eljárás a rákos és más fertőző megbetegedések esetén kitűnő eredményeket mutatott fel és lényegesen megjavította a betegség lefolyását.

Ezek a csodás hatású nyakláncok és övek kaphatók gyógyszertárakban és drogeriákban.

Dr. Laval

a párisi orvosi fakultástól.

A Lakhovski-laboratorium vezérképviselője, J. Dillan, Pitar Moș 4. București, felhívja a közönség figyelmét arra, hogy csak azok a nyakláncok és övek valódiak, amelyek csomagolása el van látva a Dillan-cég garancia-szalagjával és ellenőrző vignettájával,

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Szombaton és vasárnap fut utoljára a szezon legérdekesebb filmje

„A mánmorkeringő”

(NUR DICH HAB ICH GELIEBT)

A főszerepben: Walter Jankhun, Mädy Christians, Hans Stüwe.

Hétftől kezdve

„Elza kisasszony”

Síringberg világhírű regénye után ELISABETH BERGNER-rel a főszerepben

ERDÉLYIEK!

Bukarest egyik legszebb és legkényelmesebb helyisége

Elsőrendű menü 65 lejt négy fogással.

Minden este magyar zene reggelig! Barátságos viszonylatásra!

TRUȚA és MORĂR

40 lejt pompásan ebédünk Bukarestben a

Palatul Eforiei

új erdélyi étteremben

BULEVARDUL ELISABETA 5.

(Piccadillytől egy percrenyire.)

A vezetőség

„Itt van a bukaresti állomáselosztó ur...”

Szerezzen új előfizetőket, — akkor hamarabb jut telefonhoz!

Morganék csak 51 év múlva kötelesek magán-teleknek új telefoni bekapcsolni?!

Gyergyószentmiklós, május 23.
Nem lenne teljes Románia új történelme, ha ez az eset kimaradna belőle. Anál kevésbé, mert meggyőződésünk szerint nem egyedülálló. Ha megtörténhetett Gyergyóban, bizonyára megtörtént kisebb csodák történetére berendezett vidéken is.

Davidovits István, gyergyószentmiklói fakeskedő ez év januárjában kért adott be az itteni postahivatalhoz, amelyben bekapcsolását kérte a telefonhálózathoz. Kérésére azt a választ kapta, hogy 3000 lejti fizessen be, amit meg is tett. A román állam és az ugynevezett Morgan-csoporttal létrejött szerződés szerint ugyanis ugyanazon helyiségekben két kilométeres távon belül egy új telefonállomás bekapcsolási díja 3000 lej.

A 3000 lej befizetése után arról értesítette a postahivatal a fakeskedőt, hogy nyolc napon belül telefonja fel lesz szerelve.

AZ A BIZONYOS NYOLC NAP

Hát az elmúlt. És elmúlt még sokszor nyolc nap is folytonos ígéretések s természetesen halogatások mellett. A negyedik hónapban, pontosan április 16-án levelet írt a fakeskedő a Morgan-féle telefonársaság bukaresti vezérigazgatójának s azt ajánlottan postára adta. Leveleiben így írt at öbök közt:

— Az előírt taxát január hónapban az itteni postahivatalnak befizettem. Azóta sürgetésemre mindenkor csak ígéreteket kaptam. Ez az eljárásuk egyenesen felháborító, mert attól az elemi jogomtól esem el, hogy élvezzeri pénzért azt a berendezést, amely hivatalban van az ország polgárainak előnyét is szolgálja. Önöknek az újságokban jelzett terve és szándékai csak képzeletükben vannak meg, de azok megvalósítására nem törekednek. Megjegyzni kívánom még, hogy csak itt a városban legalább tíz előfizetői szándékozó lépett vissza a telefon bevezetésétől, mert nem akarnak nehezen szerzett pénzükért hónapokig várakozni, míg Önök cselekvésre határozzák el magukat.

Az ajánlott levélre válasz nem érkezett. Erre a fakeskedő április 22-én válaszírt, hogy táviratot adott fel. Választ erre sem kapott Bukarestből. Ellenben kapott a gyergyószentmiklói postahivatalból, amely lakónikus rövidséggel felszólította, hogy a telefonbekapcsolásért januárban befizetett 3000 lejti vegye fel a postán.

A fakeskedőnek ellenben nem a befizetett pénzre, telefonra volt szüksége, pénzt tehát természetesen nem vette fel.

MEGERKEZIK AZ ALLO-MASELOSZTÓ UR

Április 29-én a fakeskedőt — óriási meglepetésére — a postahivatalba kérték azzal, hogy itt van a bukaresti állomáselosztó ur, az ellenőr ur, Morgan uréktól. Nosza rohant a mi emberünk a postára, lelkeben a büszke tudattal, hogy pár nap múlva saját számával hívhatja fel üzletfeleit.

A postán egy magát Jonescu kiküldöttnek nevező ur fogadta igen udvariasan és a többek között kijelentette, hogy:

— A telefon bevezetése igen sokba kerül. Egy ilyen munkát csak tömegesen fizetné ki magát. Ellenben, ha szerez meg két-három új előfizetőt, lehetőleg ugyanabban az utcában a fakeskedő, akkor, na, hát akkor gyorsabban megy a munkálat.

Egyebekben kegyesen ígéretet tett Jonescu ur arra, hogy május másodikáig

újabb választ ad a központ Bukarestből.

Az újabb terminus is eltelt, a munkálatok beindításának minden nyoma nélkül. Erre a végsőkéig elkeseredett fakeskedő a következő táviratot küldte Bukarestbe.

— Jonescu kiküldöttjük szóbeli közlései üres szavak voltak, mert, amint látszik, csak ígérni tudnak, cselekedni nem! Januárban kérvényezett telefonom késedelmes bevezetéséért felelőssé teszem. Ígéreteikkel nem lehet jogos kérelmet kielégíteni.

A MAGAS DÖNTÉS

A táviratra válasz nem jött. Erre a fakeskedő május 9-én ügyvédje útján a Morgan-csoportot arra szólította fel, hogy 48 órán belül szereltesse fel az öt hónappal előbb kért telefoni s közölje egyben az ügyvéd azt is, hogy felelőssé teljesítése esetén is fenntartja kártérítési igényét a társasággal szemben.

Erre megmozdult a nehezen mozgó gépezet. S döntést hozott. Hogy úgy mondjam eldöntötte az öt hónap óta húzódó ügyet. Magas helyről jött döntéssel. (E)lvassátok telefonra vágyó felebarátaim a kellő tisztelettel:

— „Az állam és a társaság között létrejött szerződés szerint, melyet a törvény erősített meg, csak az összes telefonberendezések és hivatalok birtokbavétele napjától számított hatodik évtől kezdve köteles a társaság a magánfelek telefonbevezetés iránti kérését teljesíteni. És pedig három hónap alatt, feltéve, hogy a város, vagy község területén van a kérvényező lakása.”

Amerikai telepesek Palesztinában

Mi igaz és mi nem igaz a palesztinai hírekből?

Dr. M. Helfmann, a Zsidó Ujjáépítési Alap kiküldöttje Erdélyben

Brassó, május 23.

Rövid idő óta Erdélyben tartózkodik dr. M. Helfmann, a palesztinai Keren Hájjesod, — Zsidó Ujjáépítési Alap kiküldöttje, akinek az a feladata, hogy városról-városra, helységről-helysére járva, agitáljon a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítése érdekében és, hogy ékesszólásával adakozásra bírja a világ minden részébe szétszórott zsidókat.

Horizontális, lelkes ember dr. Helfmann, enélkül a két kvalitás nélkül nehezen is teljesíthetné a rábízott feladatot.

Miután Brassóban előadást tartott a palesztinai helyzetről, mi külön, egy ugynevezett ösztöne beszélgetést folytattunk le dr. Helfmannal. Kérdések és feleletek követik egymást.

— Igaz, hogy nem lehet már bevándorolni Palesztinába?

— Szó sincs róla!... A palesztinai kormányzószerv hathatónaponként állapítja meg, hogy a gazdasági viszonyoknak megfelelően, hány bevándorló jöhet be az országba. Tíz év alatt 100 ezer, az 1930 évben, — mint hogy nehezebbek voltak a viszonyok, — hatezer bevándorló telepedett le Palesztinában.

— És a kivándorlás?

— A gazdaságilag legjobban megalapozott országban is akadnak kivándorlók, tehát Palesztinában is.

— Milyenek a gazdasági viszonyok Palesztinában?

— Merem állítani, hogy jobbakként, mint bárhol Európában. Tavaly decemberben összesen háromezer munkanélküli volt, április havában, az idén, ezeröttszáz.

— Milyen a viszony az arabok és a zsidók között?

— Ha Palesztinában egy arab megtámad egy zsidót, másnap az effendik és bejck sajátja és a külföldi Palesztina-ellenes sajtó telekürtölik a világot, hogy az arabok fellázadtak a zsidók ellen. Ezzel szemben igaz az, hogy a zsidó-arab kérdések körüli csatározások vértelenek, csak a sajtóban lágolnak a tüzek. Az arab paraszt békésen dolgozik együtt a zsidó paraszttal, a zsidó munkással, hiszen a dolgozó embernek egyforma az érdeke...

Egy kis pauza és — a dialógus megy tovább:

— Ismeri a Cur-Salom kérdést?

— Hogyne. Erdélyi zsidók földet vásároltak és mert nem lehetett mindjárt kitűnő áron, kitűnő haszonnal továbbadni, azt hit-

Csiraölvő - tökéletes

szagtalanító LYSOFORM

LYSOFORMOT a nagy súlyt helyeznek, tudják, hogy szappan és víz nem tudják kiküszöbölni az izzadás okozta kellemetlen hatásokat.

Kérjen nyomtatékosan Lysoformot. Csakis sötétzöld üvegekben kerül eladásra. Lysoform ki-mérve nem kapható.

Előkelő hölgyek, akik személyes egészségükre

Lysol

A továbbiakban értesíti az ügyvédet a magas döntés, hogy ügyfele a befizetett 3000 lejti felveheti s újabb befizetését akkor fogja kérni a hivatal, mikor a munkálat megkezdése aktuális lesz. Egyebekben az erre illetékes hivatal szakosztálya éppen most tanulmányozza ezt a kérdést.

Eddig van. Azaz van tovább is. A fakeskedő ismét kéri a telefon bevezetését azon az alapon, hogy a díj befizetése után nyolc napra ígérték a bevezetést s ez a hivatalos helyről kapott ígéret azonos a szerződéssel.

Hívó ember. Megjósoljuk, hogy a telefonján unokái, ha fognak majd beszélgetni.

mezőgazdasági telepek birtokosai, akik jobban megvannak elégedve helyzetükkel, mint voltak Amerikában...

*

Dr. M. Helfmann, palesztinai kiküldött, Brassóból Aradra utazott, ahol nagy palesztinai beszámolót fog tartani.

(p. m.)

Eredménytelen a gabonakonferencia

London, május 23.

A „Daily Telegraph” értesülése szerint az itt ülésező gabonakonferencia ma délután eredmény nélkül végződött. A szovjet delegáció tegnap este már bucsuvacsorát adott a Claridge-hotelben, az európai delegációk tiszteletére.

Egy millió méter posztól vesz a hadügyminisztérium

Bukarest, május 23.

A hadügyminisztérium a napokban egy árlejtést fog közzétenni nagyobb mennyiségű posztó beszerzésére vonatkozólag. Amint értesülünk, kb. egy millió méter különféle katonai posztót akar a hadügyminisztérium beszerezni. Az árlejtés valószínűleg június 28-án lesz.

Újra szabályozzák az üzletek záróráját

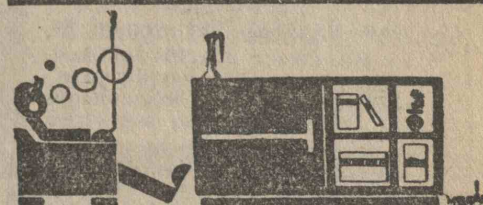
Bukarest, május 23.

A munkaügyi minisztérium egy rendeletet küldött át közlés végett a Monitorul Oficialhoz, amelyben országosan szabályozza az üzletek záróráját.

Az új zárórák akkor fognak életbelépni amikor a rendelet a Monitorulban megjelenik.

A rendelet szerint az üzletek déli zárórája 12, nyitás délután 2, zárás este 6 órakor.

Szombaton és ünnepek előtti napon az üzletek este 7-ig tarthatnak nyitva.

SZÉKELY & RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. T.

MAROSVÁSÁRHELY

NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI

LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON

AJÁNLJÁK

A MODERN BUTORGYÁRTÁS

REMEKEIT

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

AZ ERDÉLYI ERDŐIPAR RT. BRASSÓ

pályázati hírdet

a Năruja-patak völgyében létesítendő keskenyvágányú iparvasút építésére. A pályázat feltételei fenti cég brassói irodájában megtekinthetők és onnan beszerezhetők. A pályázat lejártának határideje 1931 évi június hó 13

Hírek

(Mi lett Nagykárolyban helyett?)
 (Ott most doktor Tamás helyett,)
 (Parádés kocsi oltott,)
 (Midőn himnlóltás volt ott!)
 (Kocsiból orvos nem válhat,)
 (Csak kántár-munkát csinálhat,)
 (Hogy jobban nem oltana más,)
 (Abban kocsiunk is Tamás!)
 *
 (Berlinben, az építéset)
 (Kiállítását, ha nézed,)
 (S lelkileg egy kissé szépülz,)
 (Nem vagy ház és mégis épülz!)
 INCONNUE

Brassómezei Magyarok!

Piros Pünkösdi napján ihlessen meg titeket a magatokkal és népeitekkel szembeni szent kötelesség kettős lángnyelve. Készüljétek fel az alkotmányos küzdelemre! Vegyétek ki választói igazolványotokat és szavazatok le valamennyien a

jeles listára, melyen a mi jogaink, a mi igazságunk bajnokai indulnak küzdelembe.
 A képviselőválasztás június 1-én, a szenátorválasztás június 4-én lesz.
 Képviselőjelöltjeink, akik a jelű, 10-es számú, utolsó előtti kockában elhelyezett listán szerepelnek:

Szabó Béni,
 Papp Endre dr.,
 Heltmann Antal.
 Szenátorjelöltünk:
 Szórády Lajos.

Minden magyar teljesítse kötelességét, mert a jövő számunkéri cselekedeteinket.
 Fel a nemes küzdelemre! Fel a győzelemre!

Testvéri üdvözléssel:
 Az Országos Magyar Párt Brassómezei Vezérbizottsága.

— Lapunk legközelebbi száma a közbeeső pünkösdi ünnep miatt kedden este a rendes időben jelenik meg.

— A MAROSVÁSÁRHELYI TABLA PERUITÁST RENDELT EL A LŐRINCZALVAI GYILKOSSÁG ÜGYÉBEN. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi ítéltábla ma foglalkozott újra a lőrcincfalvai gyilkosság ügyével. Röviden megírtuk már, hogy nemrég olyan adatok jutottak a bíróság kezére, hogy azoknak alapján feltételezhető volt, hogy nem a gyilkosság miatt elítélt Simó Péter és Ferenczi József, hanem harmadik társuk, az orgazdaság miatt egy évi börtönrre ítélt Simó Zsigmond volt a büntett igazi elkövetője. Az újabb tanuvallomásokból a tábla megállapította, hogy Simó Zsigmond a gyilkosság időpontjára rendkívül ravasz módon igyekezett alibit szerezni. Lovát megpatkoltatta a lőrcincfalvai kovácsnál este 8 órakor, tehát ugyanabban az időpontban, amikor Vass Sándort meggyilkolták. Sógornője, Ferenczi Ida, tanuvallomásából megállapította, hogy a gyilkosság estéjén nem mentek vásárra, s másnap reggel azzal tértek vissza, hogy az utat nem folytathatták a lovak kigyengülése miatt. — A tábla az új tanuvallomások alapján arra utasította a marosvásárhelyi törvényszéket, hogy a lőrcincfalvai gyil-

27. sz. szelvény
 „Vestis” Ruházati Áruforgalmi Rt.
 Brassó, Lencsér 26., 10%-os kedvezményre jogosító utalvány elnyeréséhez 6 db. folytatolagos számú ilyen szelvény szükséges.

A közeledő építkezési szezonra legolcsóbb napláron szállított:
 travertszeket,
 betonvasat,
 faikötővasakat,
 mennyezet nádat,
 kátránypapírt,
 szigetelő lemezt,
 drótszegőt,
 karbidot,
 és mindanfajta vasárut.
Fröhlich Károly & Comp.
 vaskereskedés,
 BRASSÓ — Hosszu-utca 30 sz.

kosság ügyét újra vegye elő és az új adatok alapján egésztse ki a vizsgálat eddigi megállapításait.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapesti táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint a felhőzet csökkenése, emelkedő hőmérséklet és tulnyomóan száraz idő várható.

— UJ VIZSGALÓBÍRÓ A BRASSÓI TÖRVÉNYSZÉKNEL. A hivatalos lap közlése szerint Voinea Péter brassói törvényszéki bírót a brassói törvényszékhez vizsgálóbíróvá és Ganea M. Constantin eddigi vizsgálóbíró a brassói törvényszékhez bírónak nevezték ki.

— APPONYI ALBERT NYOLCVANÓTÉVES. Budapesti jelentik: Apponyi Albert május huszonkilencedikén ünnepli nyolcvanötödik születésnapját. Ebből az alkalomból kiadják összes műveit, hogy annak árából visszavásárolhassa elvesztett birtokait. Ezzel egyidejűleg a külügyi társaság is ajándékot ad Apponyinak: egy nyolcvanöt levelű ezüst babérágat.

— A TEMESVÁRI VIZSGALÓBÍRÓI DELEGÁLTAK GHERMAN ÉS SUCIU ARADI ÜGYVEDEK ÜGYÉNEK KIVIZSGÁLÁSÁRA. Aradról jelenti: Ideérkezett bucaresti távirat közli, hogy dr. Gherman és Suciu, a vizsgálóbírókkel vádolt aradi ügyvédek felelősségére a Semmitőszék a temesvári törvényszék mellett működő vizsgálóbírói delegálta annak megállapítására, vajjon a két aradi ügyvéd büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekedetet követett-e el. Gherman Dante egyébként a bucaresti Ügyvédi Kamarát is bírónak kérte fel és most mindkét fórum döntését nagy érdeklődéssel várják ügyvédkörökben.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfuódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közközhízi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— ELKOBOTZTAK A „NÉPSZAVA” MAI SZÁMÁT. Budapesti jelentik: Az ügyészség elkobozta a „Népszava” mai számát, annak „Aktivitás” című vezércikke miatt. Az inkriminált cikk, az ügyészség szerint, osztályharcra izgat és vét a nemzet megbecsülése ellen.

— HUSZEZER LEJ JUTALMAT TÚZTEK KI A BÉLBORI BANDITÁK KEZREKERÍTŐJÉNEK. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Ma érkezett vissza Marosvásárhelyre Petrisor csendőrnagy, aki egy különítmény élén kiszállt Bélbor községbe, hogy ottan megindítsa a vizsgálatot Izsák Mózes kereskedő támadóinak kinyomozására. Petrisor őrnagy a B. L. munkatársának elmondotta, hogy a rablótámadás idején itéletidő tombolt s az ég annyira elsötétült, hogy lépésnyire sem lehetett látni. A rablók a lakásba menekülő kereskedőre rálőttek, de a lövések zaja elvesztett a mennydörgésben, s mire a csendőrök megkezdheték volna az üldözést, a rablók már nyomtalanul eltűntek. Petrisor őrnagy feltevése szerint a rablók rejtekhelye Neamtu-megyében van s onnan három székelv vármegye területére rándultak ki portyázni. A marosvásárhelyi csendőrpáncsokság egyébként 20.000 lej jutalmat tűzött ki annak, aki a hatóságokat a rablóbanda nyomára rávezeti.

— RENDSZERES AUTÓBUSZJÁRAT LESZ BUDAPEST ÉS BÉCS KÖZÖTT. Budapesti jelentik: Május hó 30-án, szombaton reggel hét órakor, a MAV kezelésében megindul Budapest és Bécs között a rendszeres autóbusszjárat. A menettartam hat és félórát fog tartani, a viteldi tizenhat pengő, visszafelé husz shilling lesz. A bécsi autóbusszok Budapestről az Oktogon-térről indulnak és Bécsben a Schwarzenberg-térre érkeznek.

Czell és Seimen

BUTORGYÁR

Brassó, Mester-utca 13—15 sz.

Gyártanak:

Mindenféle irodai butorokat
 Modern lakás butorokat
 Mindenféle épületmunkát
 Üzleti portálokat és belső berendezéseket
 Modern iskolai- és kisdudóvódi butorokat
 Szabad. iskolapadokat
 Szabad. színházi padokat
 Vashutorokat
 Ágybetéteket
 Ágybetéteket, ellenrugóval
 Kerti butorokat
 Vasszerkezeteket

Modernül berendezett festőműhely, fecskeendővel

— ÉHSÉGSZTRAJKBA LÉPTEK AZ ARADI FOGHÁZ KOMMUNISTA RABJAI. Tudósítónk jelenti: Az aradi fogházban letartóztatásban levő kommunisták ma éhségsztrájkba léptek, mert a fogházigazgató megtiltotta, hogy kívülről ételt hozhassanak be nekik.

— MEGHALT EGY HÍRES MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ. Budapesti jelentik: Pénteken éjszaka hirtelen elhunyt Vajda Zsigmond hírneves festőművész. Vajda, aki 1849-ben Bukarestben született, főleg történelmi tárgyú képeket festett.

— PANASZ A VÁLASZTÁSI IGAZOLVÁNYOK NEHÉZKES KIOSZTÁSA MIATT. Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: A Magyar Párt itteni tagozatának vezetősége panaszt emelt a vármegyei prefektúrán amiatt, hogy a falvakban igen nehézkesen megy a választási igazolványok kiosztása. A bíróság ugyanis értesítette a községeket, hogy kiszáll a helyszínre, az igazolványok kiosztására, azonban a jelzett időpontban sohasem érkezik meg pontosan és a választók akkorra már elszélednek. Legtöbbször tehát a járásbíróhoz utasítják, ott azonban csak azoknak akarnak igazolványt kiállítani, akik az új arcképes személyazonossági igazolvánnyal igazolják magukat. Ennek az eljárásnak az eredménye az, hogy a szinmagyar vármegye választóinak legnagyobb része nem juthat választási igazolványhoz és szavazatával nem járulhat az urnák elé.

— Kinos incidens a zágrábi nacionalisták tárgyalásán. Zágrábból jelenti: A horvát nacionalisták bűnpörének pénteki tárgyalásán, befejezve a vádlottak kihallgatását, a tanukat szőlították a bíróság elé. Már a tanukihallgatások kezdetén izgalmas epizód történt. Hlogar Markó, a horvát jobbpárt ifjusági szervezetének vezetője, aki a vizsgálóbíró előtt az egyik tanu ellen súlyosan terhelő vallomást tett, a tárgyaláson csupa enyhítő körülményt említett fel. Minthogy a tanut a vizsgálóbíró már megeskette a vallomásra, az ügyész azt indítványozta, hogy Hlogart azonnal tartóztassák le hamis tanuvallomás miatt. A védők tiltakozása ellenére az elnök megszakitotta a tárgyalást és rövid tanácskozás után helyet adott az ügyészi indítványnak. Hlogart azonnal letartóztatták, az egyik védőt pedig, aki az ügyészt a vita hevében megsértette, 1000 dinár rendbirsággal sújtották.

— KULTURHÁZAT ÉPÍTETTEK AZ ANGALOSI REFORMÁTUS MAGYAROK. Tudósítónk jelenti: A mai mostoha gazdasági viszonyok között különös elismerésre tarthat számot az a nemes erőfeszítés, amellyel az angalosi református magyarok kulturházat emeltek maguknak. Az érdemes munka megkösoruzása május hó 25-én lesz, amikor a nagy áldozatkészséggel emelt szép épületet nívós kulturünnepele keretében felszentelik. Az ünnepély délelőtt tíz órakor kezdődik a templomban. Az ünnepélyes istentiszteleten közreműködnek: Bajkó György esperes, Havadtőy Sándor kovászai lelkész, Vajda Gáspár angalosi lelkész, Kövér Erzsébet református tanítónő és az angalosi férfiak. Déli egy órakor közbeidő lesz, este nyolc órakor pedig a tulajdonképpeni kultureszt, amelyen Vajda Gáspár megnyitó beszéde után Imreh Ferenc: „Érik a rozs” című népsziműve kerül előadásra.

— Kettős gyilkosság bosszúból. Los Angelesből jelenti: Az egyik losangelesi napilap főszerkesztőjét és a lap egyik belső munkatársát a napokban meggyilkolták. A rendőrség kiderítette, hogy a gyilkos Lark detektív, aki a kettős gyilkosságot bosszúból követte el. A bíróválasztásra ugyanis Larkot is jelölték, de kibukott. Lark a két újságírónak tulajdonította a kudarcot s dühében mindkettőjükön véres bosszút állott. Larkot letartóztatták.

Egészsége helyreállítására keresse fel:

Lippafüredet (Bánát gyöngye)

Rádiumaktivitásu szénsavas, vasas és kénes ásványforrások forradalmat idéző elő gyógyulás terén, különösen szívbetegségeknél, érelmeszesedés, idegesség (neurastenia) reuma, női szervbetegségeknél, hólyag és vesebetegségeknél.

Legideálisabb gyógy- és nyaralóhely, napi teljes penzió 140 lejftől.

Gärtner Demeter
R. T. utódai
 BRASSÓ,
 Vasut-utca, 92 sz.
 Telefon 176

Mozaiklapok
Műkölépcsők
Műkökerítések
Műköanyag
Köpor
Művakolat
Betoncsövek
Betonkérményajtók
Ka-Ka-Wi-betonkérmény-szélifogó

Sport

Teljes első csapatával játszik hétfőn a Sabaria Brassóban

Brassó, május 23.

Tegnap cikkünk, melyben közöltük a szombathelyi Sabaria professzionista futbalcsapatának brassói vendégszereplését, nagy örömet keltett a sportszerető közönség széles rétegeiben. A jegyelvétel már is szép eredménnyel járt az első napon és vidékről is számos jelentkező akadt.

A Sabaria teljes első csapatával érkezik Brassóba és a következő összeállításban fog játszani:

Weinhardt — Varga, Prém, — Sárközi, Horváth, Janzso, — Vámos, Gábr, Iglódi, Boda, Kovács II.

A Sabaria kapusa külön klasszist képez és többször volt a magyar válogatott csapat tagja. Ugyanígy Sárközi is. A csapat többi része is mind jó technikai és főleg gyors iramu játékos.

A Brasovia a következő csapattal veszi fel a küzdelmet:

Várhegyi, — Siegel, Bölöni, — Niculescu, Kovács, Gönci, — Nagy, Vogel, Geller, Bodola, Lakomcsik, — Tartalékok: Takó, Bogdán és Kiss.

A Brasoviában ismét szerepelni fog Bodola, aki mióta a Brasoviából elkerült, nagy futballista karriert futott be és mint a NAC tagja, beválogatták az országos válogatott csapatba is, melynek egyik legeredményesebb játékosa volt a bulgárok ellen. A jelek szerint Bodola most véglegesen visszatért a Brasoviába, melyre kedvező alkalmul szolgált, hogy a NAC játékjogát három hónapra felfüggesztették. Örvendetes, hogy a középcsatár helyét ismét Geller foglalja el, akinek rafinált játékmódora sok gondot fog okozni a Sabaria védelmének is.

A nagy érdeklődéssel várt Sabaria-Brasovia mérkőzés hétfőn délután fél ótkor kezdődik.

Az Újpest az utolsó bajnoki mérkőzését is megnyerte

Újpest—III. Kerület 2:1 (1:1). Kétezer néző, lanya játék.

A román nyelv tudása

nélkül nehezen boldogul, viszont a rendes napi munka mellett nem könnyű nyelvet tanulni, na meg türelmes sincs mindenkinek hozzá. Ezeket a nehézségeket teljesen megszüntették dr. Cherestiesu és Déri kolozsvári tanárok „100 újságcikk alapján — románul” címen most megjelent munkájukkal. A 12 füzetre osztott kitűnő nyelvkönyv egyesíti magában a külföldről ismert összes világhírű módszerek előnyeit, amelyeket a szerzők a speciális erdélyi viszonyoknak megfelelően és több évi magán-nyelvoktatási tapasztalataik alapján, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek. Ennek a könyvnek a segítségével mindenki taníthat magának, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek. Ennek a könyvnek a segítségével mindenki taníthat magának, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek. Ennek a könyvnek a segítségével mindenki taníthat magának, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek.

vágyót, de benne van minden, anire okvetlenül szüksége van. Tulzán nélkül állíthatjuk: ez a munka nemcsak román viszonylatban, de az egész világ nyelvten irodalmában is szász lakóknak megállja a helyét. A „100 újságcikk alapján románul” 12 füzetben kemény tokban 250 lejbe kerül és beszerezhető könyvosztályunkban. — (Postai megrendeléseket is azonnal elintézzünk.)

TENISZ -labdák Lei 45 -től
-ütők 500 -től
felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüzletében
Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-u.) 36
Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

Figyelem! Figyelem!
Csak rövid ideig!
Üzletáthelyezés miatt, a
TERACOTTA cserépkályha lerakat
mélyen leszállított áron eladja 1931 június 15-ig
a raktáron levő, különböző színű és modellű cserépkályhákat
Telefon 7-94 Telefon 7-94
TERACOTTA
cserépkályhakerak és kályhaépítő műhely
BRASSÓ, VASUT-UTCA 3/a

ELŐPATAK (Valcele)
gyógyfürdő

kiváló hatású a gyomor-bélbántalmak minden fajtájánál, májbajoknál, sárgaságnál, vérértégenység és női bajok eseteiben
Ivókurák Szénsavas fürdők. Hydrotherapia. — 250 szoba. — Ettermek. Szegzon június 1 től szeptember 15-ig.

Az előpataki gyógyviz
a legjobb házi gyógyszer s a legkitűnőbb asztali víz. — Forgalmomba hozza az
Általános Kereskedelmi Rt.
BRASSÓ, Mária királyné-ut 58. sz

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyzteri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Fényképészek figyelmébe. Atépítés miatt kirakatok jutányos áron eladók. Adler, Kapu-ucca 14. 15079

Olcsón eladó 4 darab nagy férfiszabó gép. Brassó, Str. Rovine 4. 12973

Keresek megvételre kereszt-huros, keveset használt jó márkájú rövid zongorát. Ajánlatot Szébeni Antalhoz, Cicio-Ciuc- 15060

CSEPLŐGÉPGARNITURA teljesen új, tizenkét lóerős motorral, két évi garanciával, részletfizetésre is nagyon olcsón eladó. Berger Antal Tg. Mures, Darabantilor 1. 15103

VIDÉKEN MODERN SÜTŐDE két nagy kemencével és berendezéssel eladó. Naponta 400—600 kg. kenyérforgalom. Privát sütés bevezetve. Cim a brassói kiadóban. 15175

Tenniszűtő olcsón eladó. Cim 15171 sz. a. a brassói kiadóban.

KÉKMAK 15—20 mázsa, 23.50 lej ab Oradea, eladó. Rudolf Mosse Oradea. 15170

Máv gyártmányú hatos cséplőgarnitúra eladó Mártonnál. Réty, Háromszék. 15155

Eladnám, vagy elcserélném könnyű motorkerékpárom. Brassó, Kapu-ucca 32—40. 15157

FAGYALATGÉPEK minden nagyságban kaphatók H. Greger kádárnál, Brassó, Szent János-ucca 15. 15159

Elutazás miatt egy új hálószoba berendezés eladó olcsón. Brassó, Str. Avram Jancu (Hátfalsó-u.) 87. 15126

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

a BRASSÓI LAPOK nyomdavidualatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálok.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Déva: Str. Ioan Creangă 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegye részére **Kolozsvár:** Str. Dubăritor 7. (vott Timár-utca) (Neumann Ignác). — **Marosvásárhely:** Benjámín Árpád Szentgyörgy-u. 6. — **Nagyszében:** Str. Furaului 13. (Szigetváry László) — **Szatmár- és Máramarosmegye részére** — **Szilágyosnyó:** (Helperin Ernő) — **Temesvár:** Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József). Megbízások felvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 11557—1931. serv. econ.

ARLEJTÉSI HIRDETMEY

A Romántemplom-utcában végrehajtandó csalornázási munkálatoknak vállalatba adása céljából folyó évi június hó 27-én délelőtti 9—11 órákor a városi gazdasági ügyosztályban egy nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyegzett ajánlatokkal fog tartatni, a nyilvános számviteltől szóló törvény 88—110. cikkeinek alkalmazásával.

Az ajánlatokhoz az ajánlott ár 5 százaléka óvadékképpen csatolandó.

A közelebbi feltételek, a tervek és költség-előirányzatok a városi mérnöki hivatalban betekinthetők.

Brasov, la 22. Maiu 1931.

Primar: Culeanu m. p. Secretar General: Socaciu m. p.

Eladó olcsón egy kétemeletes **bérház** Brassóban, Vár-utca 10. sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan rajta levő épületekkel. 16 lakrészrel, Brassó, Honvéd-u. 16 sz. alatt.

Egy 3 keretes gőzfűrészes komplet berendezéssel bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3—4—5—600 m² nagyságúak 20 mtr. utcai fronttal, Brassóban Kut-utca és Honvéd-utca átmenetnél 11 85

Ingatlanok és parcellák részletfizetés mellett is kaphatók. Egyes tételek külön-külön is eladók.

Tudakozódni Brassó, Vasul-u. 70. sz. a.

GYERMEKLEANYT keresek másfél éves fiam mellé. Brassó, Egres-ucca 14. 1512

Allást keres

TUCHTIGER BFAMTER Buchhalter, selbstständig, Korrespondent, perfekt deutsch, rumänisch, ungarisch, englisch, französische Sprachkenntnisse, Chauffeurprüfung, sucht Stellung, eventuell als Chauffeur. Zuschriften bitte unter „Tüchtig“ an die Administration. 15177

Iskolázott soffőr, mechanikus uradalomba, vagy jobb családdhoz elmenne sofförnek. „Megbízható” jelige. 15149

Lakás

HOTEL CENTRAL ARAD a város központjában. Modern, elegáns, olcsó! Arkedvezmény! 15167

2 szoba, konyha, azonnal kiadó. Brassó, Kórház-ucca 44. 15167

Egy üzlet berendezéssel, három szobával, kiadó. Cim 15128 sz. alatt a brassói kiadóban.

Házasság

Onhibáján kívül elvált fiatal urinó, saját üzlettel, lakással, férjhez menne feltétlenül korrekt, intelligens izraelita uriemberhez. Levelek „TEMESVÁRI” Timisoara 3-as postahivatal, címzendők. 15152

Intelligens középkorú ötéves kétmillió készpénzzel, üzlettel és családi házzal házasságot kötne idősebb uriemberrel. Felvilágosítást 60 Lei bérleg ellenében küld BIZONY közvetítő iroda Temesvár, Ch. Cosbuc 2.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

a „Miniatürkönyvtár”-ban: (Félvászonkötésben)

A szegény kisgyermek panaszai Versek - - - - - 102 Lej

A bús férfi panaszai Versek - - - - - 102 Lej

Zsivajgó természet Miniatürök - - - - - 136 Lej

Brassói Lapok Könyvosztálya

Szabó Márton
Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autórugó üzem Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb módszer szerint ruganyosíttatnak.

Mélyen leszállított árak!

Páratlan olcsóság magyar könyvekben!

(Világhírű könyvek olcsó propaganda kiadása.)

Szabó Dezső: Az elsodort falu (3 kötet) L. 130
Makkai Sándor: Ordógszékér (2 k.) „ 85
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről (2 kötet) „ 100
Markovics Rodion: Szibériai garnizon (2 kötet) „ 85

Maurice Paleologue: A cár országa a nagy háboruban (3 kötet) L. 130
Stefan Zweig: Amok (2 kötet) „ 85
Thomas Mann: A Buddenbrook-ház (3 kötet) „ 130
Thomas Mann: A varázshegy (4 kötet) „ 210

Legalább két mű megrendelése esetén portómentes szállítás!

Brassói Lapok Könyvosztálya